Jaarverslag **2021**

Gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe

recreatieschap.nl

Recreatieschap **Drenthe**

Inhoudsopgave

Jaarverslag 2021

Recreatieschap Drenthe 5

Kerngegevens 5

Bericht van het Dagelijks Bestuur 6
- A. Inleiding 6
- B. Taken 10
- C. AORTA 13
- D. Doelmatigheid en rechtmatigheid 13
- E. Communicatie 14
- F. Resultaat boekjaar 16
- G. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening 16

Programmaverantwoording 17
1. Personeel 17
2. Huisvesting 17
3. Onderhoud 18
4. Verkoop gronden Pottendijk 18
5. Overige 19
6. Bestuur 20
7. Stimuleringsfonds 20
8. Projectverantwoording 21
9. Blik vooruit 26

Jaarrekening 2021

Balans 29

Programmarekening 31

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 32
1. Inleiding 32
2. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening 32

Toelichting op de balans 36

Toelichting op de programmarekening 42

Controleverklaring 50
1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant 51

Verplichte paragrafen 55

Bijlagen 65
1. Bijdrage gemeenten in de exploitatiekosten 66
2. Bijdrage gemeenten in het stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme 67
3. Overzicht materiële vaste activa 68
4. a. Onderhanden projecten 70
   b. Toelichting op lopende projecten 72
5. Stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme 80
6. Bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme 84
7. WNT-verantwoording 2020 85

Daarom Recreatieschap Drenthe

Samenwerken aan aantrekkelijk recreatief-toeristisch Drenthe en Ooststellingwerf

Het Recreatieschap is al ruim 20 jaar gespecialiseerd in recreatie en toerisme. Het Recreatieschap adviseert bestuurders, overheden en ondernemers. Daarnaast is zij actief bij conceptontwikkeling, realisatie en exploitatie van projecten en routestructuren. Het Recreatieschap snapt hoe bestuurlijke processen verlopen en beweegt zich proactief binnen de recreatiesector. Zo creëert zij kansen voor haar opdrachtgevers, mogelijkheden voor ondernemers en resultaten voor recreanten en toeristen.

Recreatieschap Drenthe

Missie

Het Recreatieschap richt zich op coördinatie, advisering, plan- en projectontwikkeling, uitvoering en beheer.

Het Recreatieschap ontwikkelt, ondersteunt en voert uit in de wetenschap dat recreatie en toerisme van groot belang zijn voor de vitaliteit van Drenthe en Ooststellingwerf. Niet alleen de toerist, maar ook zeker de inwoner is gebaat bij een aantrekkelijk recreatief gebied.

Het Recreatieschap is een gemeenschappelijke regeling van alle Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. De onderlinge samenwerking is een voorwaarde om tot recreatief-toeristisch beleid te komen. Immers de gebruiker, de toerist en recreant, kent geen (gemeente)grenzen.

Strategie

Het Recreatieschap:

- staat voor een integrale aanpak op bovenlokaal niveau;
- stimuleert kennisdeling en -ontwikkeling;
- staat voor samenwerken, duurzaamheid en innovatie;
- lobbyt vanuit een gerichtheid op haalbare resultaten;
- heeft een wendbare organisatie;
- positioneert zich sterk binnen haar netwerk c.q. haar opdracht.

Om haar doelen te bereiken werkt het Recreatieschap nauw samen met veel organisaties, zoals Marketing Drenthe, provincies, HISWA-RECRON Drenthe, KHN afdeling Drenthe, NTFU, ANWB, IVN, Staatsbosbeheer, Wielerplatform en vele anderen. Juist deze samenwerking is belangrijk binnen het speelveld van de recreatief-toeristische sector.

N.B.: De deelnemers aan de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe zijn alle Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf. Voor de leesbaarheid wordt in dit jaarverslag en -rekening gesproken over Drenthe en Drentse ontwikkelingen maar dit betreft ook de gemeente Ooststellingwerf.

Kerngegevens

Aantal deelnemende gemeenten	13
Aantal bewegwijzerde fietsroutes	25 (1.900 routebordjes)
Aantal LF (lange afstand) routes	2 (850 routebordjes)
Aantal bewegwijzerde wandelroutes	20 (10 informatiepanelen met 1.450 routebordjes)
Aantal bewegwijzerde MTB routes	25 (35 informatiepanelen en 2.500 routebordjes)
Fietsknooppuntennetwerk	650 knooppunten en 7.700 routebordjes = 2250 km
Wandelknooppuntennetwerk	1.900 knooppunten en 20.000 routebordjes
Informatiepanelen	500
Geoparkbebording	125 informatiepanelen en 150 routebordjes
Hunebedbewegwijzering	200 routebordjes

Personeelsgegevens (situatie per 31 december 2021)

Aantal personeelsleden beleidsadvisering	3,2 fte
Aantal personeelsleden buitendienst	3,9 fte
Aantal personeelsleden ondersteunend	2,1 fte
Totaal aantal personeelsleden	9,2 fte (totaal 13 personen)

Bericht van het **Dagelijks bestuur**

A. Inleiding

Wij bieden u het jaarverslag en de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe aan. De jaarrekening is gecontroleerd en voorzien van een goedkeurende controleverklaring van UNP accountants en adviseurs te Assen.

Het Algemeen Bestuur komt jaarlijks meerdere keren bijeen om sturing te geven aan de organisatie. Diverse onderwerpen passeren daarbij de revue. Het team van het Recreatieschap werkt continue aan het verbeteren, versterken en de efficiency van de organisatie. Zo blijft het Recreatieschap een organisatie die de sector en de deelnemende gemeenten ontzorgt maar bovenal meebeweegt in een sterk veranderende tijd en omgeving.

Ontwikkelingen 2021

Momenteel opereren we in een sterk veranderde omgeving. De impact van de Covid-19 crisis op recreatie en toerisme is zowel mondiaal, landelijk als op bedrijfsniveau enorm. Voor het tweede jaar op rij hebben we te maken met deze crisis. Een sector die jaar op jaar, tot en met 2019, groei vertoonde is hierdoor abrupt tot stilstand gekomen.

In 2021 zagen we een licht herstel in vergelijking met 2020 (verlies van 25% bestedingen). Toch heeft een deel van de sector ook dit jaar moeten overleven door de overheidssteun. Het internationaal toerisme is fors afgenomen en er is geen zicht op herstel op korte termijn. Verder zijn de mogelijkheden voor groepsaccommodaties sterk beperkt. Restaurants, cafés en dagrecreatieve bedrijven zijn verplicht gesloten geweest gedurende bepaalde tijdvakken.

Net als in 2020 heeft het Recreatieschap ook in 2021 samen met gemeentespecialisten en de sector, de VRD (Veiligheidsregio Drenthe) geadviseerd in het kader van sectorspecifieke maatregelen gericht op het voorkomen van de verdere verspreiding van Covid-19. Ook zijn samen met de VRD, de groepensector en een aantal gemeenten een drietal lokale pilots gehouden die hebben laten zien dat bij consequent gedrag er geen toename van besmetting plaatsvindt binnen een groep. Complimenten zijn op z'n plaats voor de inventiviteit die de sector heeft laten zien. Ondanks de maatregelen van het kabinet legde de sector direct de focus op hetgeen wat wél mogelijk was.

2021 was ook het jaar dat het Werelderfgoedcomité van Unesco de Koloniën van Weldadigheid op de Werelderfgoedlijst plaatste. Nederland diende de nominatie in samen met België. Het gaat in Nederland om de drie koloniën Veenhuizen, Frederiksoord en Wilhelminaoord. Een geweldige opsteker voor het gebied dat nieuwe kansen met zich meebrengt.

Nederlanders hebben vooral vakantie gevierd in eigen land. In positieve zin is Drenthe herontdekt, mede door de 'Oer'-campagne van Marketing Drenthe, als provincie waar fantastisch de vrije tijd kan worden doorgebracht. Prachtige gebieden bieden de mogelijkheid om te recreëren, zowel voor de toeristen maar ook zeker voor de eigen inwoners. Voldoende bewegen heeft meer aandacht gekregen en ook daarvoor is Drenthe bij uitstek geschikt.

De laatste jaren horen we vaak de termen 'overtoerisme' en het 'spreiden van toeristen'. Ook in Drenthe worden deze termen steeds vaker gebruikt. En ja, door corona is het drukker geworden in de natuurgebieden, vooral met toeristen die de 'huisregels' in deze gebieden nog niet kennen. Ook is het binnenlands toerisme toegenomen. Dat is natuurlijk goed voor de bestedingen en de werkgelegenheid in Drenthe, maar wat vinden onze inwoners hiervan?

Samen met een 6-tal gemeenten (Westerveld, De Wolden, Coevorden, Emmen, Borger-Odoorn en Tynaarlo) hebben wij onderzoek laten doen naar o.a. het draagvlak onder de inwoners voor recreatie en toerisme. De rode draad van de uitkomsten is dat de inwoners van de genoemde gemeenten de aanwezigheid van toerisme in hun directe (woon)omgeving waarderen met een 8 of hoger.

In 2021 is het aantal Duitse gasten om bekende redenen achtergebleven. Toch is Duitsland het populairste vakantieland onder Nederlanders. Andersom is Nederland het populairste vakantieland onder Duitsers. Niet alleen voor verblijfsrecreatie, maar ook voor dagrecreatie steken veel toeristen de Nederlandse-Duitse grens over. Daarmee draagt het grensoverschrijdend toerisme voor een groot deel bij aan de economie van de grensregio. Het "nabije" toerisme zal ook als één van de eerste weer in zicht komen.

Op termijn hopen we dat ook kortere vakanties en vakanties buiten de piekperioden doorgebracht gaan worden in Drenthe. Marketing Drenthe richt haar aandacht hierop én ook op de Duitse doelgroep.

Covid-19 en de interne organisatie
Sinds 2020 heeft ook de interne organisatie van het Recreatieschap te maken met de impact van Covid-19. De medewerkers van het Routebureau werken veel "in het veld" en konden daardoor hun uitvoerende werkzaamheden blijven uitvoeren. De ontwikkeling van de wandelknooppuntennetwerken en het onderhoud van de andere routes en netwerken konden doorgang vinden. Wel was het organiseren van (grotere) bijeenkomsten om mee te denken over de te ontwikkelen wandelknooppuntennetwerken moeizamer. Deze betrokkenheid organiseren kostte meer tijd doordat alleen overleg in kleine groepjes (of digitaal) mogelijk was.

Tijdens de inrichting van onze nieuwe huisvesting in het voormalige Planetron te Dwingeloo is al rekening gehouden met de nieuwe wijze van werken. Het huidige beleid is dat er meer een mix is van thuis- en op kantoor werken. Hierdoor kunnen we met minder werkplekken en dus ook met minder ruimte toe. Wel heeft dit meer technische ondersteuning gevraagd. De praktijk heeft laten zien dat de kwaliteit van werken en de betrokkenheid van de medewerkers niet veranderd is.

Economisch belang

De vrijetijdssector is en blijft een belangrijke economische sector in Drenthe. De ontwikkelingen in de sector en de economische impact wil het Recreatieschap ook graag door middel van cijfers zichtbaar maken. Dit deden we door tweejaarlijks een uitgave van de Monitor Toerisme Drenthe uit te brengen. In opdracht van het bestuur is nu besloten om jaarlijks een verkorte uitgave uit te brengen zodat we beter de impact van de huidige Covid-pandemie op de sector in beeld kunnen brengen.

Het toerisme in Drenthe kende in 2020 een slecht jaar door toedoen van corona. Dit wordt onderstreept door de uitkomsten van deze nieuwe uitgave van de Monitor Toerisme Drenthe. Het bezoekvolume en de daaraan gerelateerde bestedingen en werkgelegenheid binnen de sector zijn afgenomen ten opzichte van 2019. Ten opzichte van 2019 zijn de totale bestedingen met 25% afgenomen. Een deel daarvan wordt overigens gecompenseerd door de steunmaatregelen die de overheid in verband met corona heeft verstrekt. Ten opzichte van de vorige meting zien vrijwel alle gemeenten een daling in de toeristische omzet. Deze afname is zowel zichtbaar in de dagtochtenmarkt als in de vakantiemarkt.

Omzet
In 2020 is de omzet binnen de recreatief-toeristische sector in Drenthe gedaald naar € 873 miljoen (2019: € 1,16 miljard). In de Friese gemeente Ooststellingwerf werd € 56 miljoen omzet (2019: 62 miljoen) gegenereerd (dit is excl. de coronasteun die de sector heeft ontvangen van de overheid). Dagtochten zijn verantwoordelijk voor het grootste deel van de omzet, circa 56%. De overige 44% is toe te schrijven aan de verblijfsmarkt (bron: Ecorys ‘Toerisme in Drenthe’, december 2021).

Werkgelegenheid
De sector draagt hierdoor substantieel bij aan de provinciale economie. Het toerisme in Drenthe is een belangrijke banenmotor. Eén op de 13 banen in de provincie Drenthe komt voort uit de toeristische bestedingen. Hiermee behoort het tot de top-5 van de sectoren in de werkgelegenheid. Circa 16.700 werkzame personen zijn actief in de recreatief-toeristische sector. Het gaat hierbij zowel om de directe als de afgeleide werkgelegenheid bij toeristische bedrijven. Te denken valt onder andere aan werkgelegenheid bij verblijfsaccommodaties, attracties en de lokale middenstand en horeca.

Uitwerken nieuw beleid

In 2020 hebben we in samenwerking met Marketing Drenthe, Provincie Drenthe en ruim 200 ondernemers het ‘Perspectief Drenthe 2030’ ontwikkeld. Deze visie sluit naadloos aan op de visie van het NBTC over het perspectief voor Nederland.

Vanuit de gedachte van dit perspectief worden nadere beleidsplannen ontwikkeld en passende maatregelen ontwikkeld. Hierbij gaat het er met name om dat een recreatief-toeristische sector in balans dient te staan met haar inwoners en haar natuur. Het doel is de kracht te benutten van de vrijetijdssector voor bestemming Drenthe, waarbij bezoekers zich verbonden voelen met Drenthe, bedrijven zich kunnen ontwikkelen en bewoners hun trots delen.

Belangrijk is het besef dat toerisme ook een middel is om grotere maatschappelijke vraagstukken op te lossen die bijdragen aan het algemeen en gedeeld belang (welzijn en welvaart) van Nederland. De investeringen in onze netwerken (fietsen- en wandelen) zijn mooie voorbeelden van investeringen voor zowel de inwoners van Drenthe als de ‘gasten’ van Drenthe.

Inzet gemeenten

Het economische belang van toerisme voor de Drentse economie in het algemeen en voor de eigen inwoners in het bijzonder vraagt een actief beleid van de gemeenten.

Het behoud c.q. zorgen voor groei van de toeristische bedrijvigheid gaat niet vanzelf. Zeker in deze Covid-19 periode is het nog belangrijker dat gemeenten met nadruk een actief economisch beleid moeten voeren ten aanzien van de recreatief-toeristische sector om daarmee de werkgelegenheid en de vitaliteit van de regionale economie te waarborgen en een steuntje in de rug te geven. Het is en blijft van belang dat de politiek sterk blijft focussen op recreatie en toerisme in de provincie Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf en vooral, waar dat kan, de samenwerking opzoekt.

Publieke investeringen die het toerisme stimuleren, zullen noodzakelijk zijn en blijven om de vitaliteit van de sector te behouden.

Belangrijk is ook om te noemen dat de provincie Drenthe zeker recreatief-toeristische ontwikkelingen ontwikkelt en stimuleert, die gekoppeld kunnen worden aan de initiatieven van de gemeenten.

Afstemming

De basis voor effectief beleid stoelt op afstemming en samenwerking. Via het Recreatieschap kunnen gemeenten hun ecreatief-toeristisch beleid op elkaar afstemmen; vooral daar waar het gemeentegrensoverschrijdende activiteiten betreft.

Ook de samenwerking met de diverse andere spelers binnen het werkveld, met name de ondernemers, is de basis voor effectief beleid. Via het Recreatieschap kunnen gemeenten (bestuurlijk en ambtelijk) actief en adequaat inspelen op de wensen en behoeften van de sector en daardoor het sociaal-economische belang versterken.

B. Taken

Het Recreatieschap is een functionele schakel binnen de ontwikkeling van recreatie en toerisme. De kerntaken van het Recreatieschap zijn:

Beleidsontwikkeling en -ondersteuning

Het Recreatieschap behartigt de belangen van de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf op het gebied van recreatie en toerisme.

Hiertoe wordt door de bestuursleden, de directeur en de medewerkers in een groot aantal organisaties, werkgroepen, stuurgroepen en andere overlegplatforms, geparticipeerd. Indien noodzakelijk en gewenst wordt beleid ontwikkeld. Zo hebben we meegedacht bij de ontwikkeling van diverse Omgevingsvisies (Ooststellingwerf, Meppel), gemeentelijke recreatievisies (Emmen, Aa en Hunze, Assen), visie op informatievoorziening etc.

Op veel verschillende terreinen en in veel organisaties wordt beleid ontwikkeld. Het Recreatieschap heeft als taak om coördinatie in het ontwikkelen hiervan na te jagen. Zij zoekt de verbinding tussen de recreatief-toeristische beleidsplannen van de gemeenten. Ook wordt actief meegedacht met gebiedsontwikkelingsplannen.

Uiteraard is er ook aandacht voor de afstemming tussen provinciaal en gemeentelijk beleid en beleid en ontwikkelingen van derden, zoals natuurbeschermingsorganisaties, Gastvrij Drenthe, HISWA-RECRON, Koloniën van Weldadigheid en De Hondsrug UNESCO Global Geopark. Het Recreatieschap zoekt daarbij de verbinding.

Ook de afstemming van grensoverschrijdende beleidsplannen hoort hierbij met Emsland Touristik, Grafschaft Bentheim en de buurprovincies Groningen, Fryslân en Overijssel.

Het Recreatieschap treedt adviserend op richting de gemeenten. Naast algemene adviezen en onderzoeken (Ecorys, Dashboard Impact Toerisme) voor alle gemeenten worden ook individuele gemeenten, natuurbeschermingsorganisatie en ondernemers geadviseerd.

De communicatie, verspreiding van kennis en de verbinding binnen de sector is van belang. Hiervoor heeft het Recreatieschap een aantal instrumenten ontwikkeld, zoals de Recreatiesociëteit, het jaarlijkse Recreatiecongres en de eigen website van het Recreatieschap (www.recreatieschap.nl). Helaas hebben we afgelopen jaar dit, door Covid-19, niet in volle breedte kunnen uitvoeren. Het congres 2021 is uitgesteld naar het jaar 2022. Ook de bijeenkomsten van de sociëteit konden helaas niet doorgaan.

Routebureau

Het Routebureau van het Recreatieschap ontwikkelt, beheert en onderhoudt bewegwijzerde routes (hippische routes, MTB, auto/motor) en routenetwerken op het gebied van wandelen en fietsen zodat de recreant actief kan genieten van Drenthe en Ooststellingwerf.

Afgelopen periode (mede a.g.v. covid-19 crisis) bleek dat ook de inwoners van Drenthe en Ooststellingwerf behoefte hebben aan de recreatieve routenetwerken en hier veel gebruik van maken. Het Recreatieschap heeft vooral veel complimenten ontvangen over de fiets- en wandelnetwerken en is zich mede daardoor nog meer van bewust geworden dat haar activiteiten en werkzaamheden zowel door inwoners als gasten gebruikt worden en van belang zijn.

Zoals vorig jaar al geconstateerd, is ook in 2021 de toegenomen behoefte aan recreatieve netwerken een feit. Men wil graag in de eigen omgeving recreëren en zo voldoen aan de behoefte om er toch op uit te trekken. Het Recreatieschap heeft o.a. de fiets- en wandelnetwerken in beheer. Hierbij zien we dat onze activiteiten en werkzaamheden zowel door inwoners als gasten gebruikt worden en van belang zijn.

Vrijwilligers
Het behouden en versterken van de routenetwerken vraagt continue aandacht. Onder regie van het Recreatieschap, maar samen met een poule van ruim 70 vrijwilligers, wordt met name het wandelnetwerk gecontroleerd en onderhouden. Door hun inzet kunnen we met name de wandelnetwerken kwalitatief goed op peil houden.

Voor het onderhoud van het Fietsknooppuntennetwerk schakelen we, via Dolmans te Beilen, mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in.

Bewegwijzering themaroutes en fietsknooppuntennetwerk

Ook in 2021 hebben we volop gewerkt aan het verder uitrollen van het wandelnetwerk; in de gemeenten Westerveld, de Wolden, Midden-Drenthe, Coevorden, Noordenveld en Borger-Odoorn zijn de knooppunten al in het veld zichtbaar. Hier is ook een compliment op z'n plaats voor alle inwoners, dorpsbelangen, TBO's, agrariërs en andere grondeigenaren die met veel enthousiasme mee hebben gewerkt om de netwerken tot stand te brengen.

In 2021 heeft de Provincie mede op aandringen van het Recreatieschap besloten om vanaf 1 juli 50% van de kosten van het wandelknooppuntennetwerk te financieren. Op basis van dit nieuwe financiële arrangement kunnen we het wandelknooppuntennetwerk versneld over alle gemeenten in Drenthe uitrollen.

Wandelknooppunten; zelf je route bepalen

Deze netwerken maken het voor de wandelaar op een eenvoudige wijze mogelijk zelf een kortere of langere wandelroute op maat uit te stippelen. Het netwerk leidt de wandelaar bovendien langs de minder bekende maar schitterende plekjes van Drenthe en Ooststellingwerf.

Het werkveld van het Routebureau bestaat uit:
- Bewegwijzerde wandel- en fietsroutes;
- Fietsknooppuntennetwerk;
- Wandelknooppuntennetwerk;
- Onderhoud en beheer van vier toiletvoorzieningen voor de recreatievaart bij Havelte, Rogat, Echten en Hoogersmilde. Bij deze toiletvoorzieningen zijn informatiepanelen en verhalenpalen rond de cultuurhistorie van de Drentse Hoofdvaart en de Hoogeveense Vaart geplaatst. Verder doet het Recreatieschap een bijdrage in de kosten van een toiletvoorziening in Appelscha;
- Hippische routes. Het Recreatieschap heeft, projectmatig, de men- en ruiterroutes in de drukst bezochte gebieden van Drenthe weer op een kwalitatief aanvaardbaar basisniveau gebracht. Daarnaast regelt het Recreatieschap het onderhoud en beheer via gebruikersgroepen bestaande uit menners en ruiters.

Projectontwikkeling en beheer stimuleringsfonds

Projectontwikkeling
Op verzoek van de gemeenten initieert, stimuleert en/of administreert het Recreatieschap projecten die tot doel hebben de recreatieve sector in Drenthe te versterken. Alle projecten waarbij het Recreatieschap op enige wijze betrokken is, hebben een stevige relatie met recreatie en toerisme, bijvoorbeeld het ontwikkelen en onderhouden van fiets-, MTB-, wandel- en hippische netwerken alsook themaroutes, zowel fysiek met bebording als digitaal. Ook projecten ter bevordering van de 'slagkracht' van de sector zoals Vitale Vakantieparken en het Recreatie Expert Team zijn onderdeel van onze portfolio (voor verder uitleg zie onderdeel Projectverantwoording.

Beheer stimuleringsfonds
Ontstaan
Sinds 1998 heeft het Recreatieschap een fonds voor recreatie en toerisme, ook wel het stimuleringsfonds genoemd (dit is ook opgenomen in de gemeenschappelijke regeling). Jaarlijks stellen de deelnemende gemeenten een bedrag voor dit fonds beschikbaar gebaseerd op een vaste bijdrage en een bedrag in samenhang met de toeristische overnachtingen. Ongeveer 3% van de toeristenbelasting wordt zo via het Recreatieschap direct weer ingezet ter stimulering van de sector. De omvang van het fonds fluctueert daardoor. In 2021 was het fonds € 309.442,- groot.

Doelstelling
De doelstelling van het fonds is het op een effectieve en efficiënte wijze zorgdragen voor vernieuwing en stimulering van recreatie en toerisme in Drenthe in brede zin. Projecten die in aanmerking komen voor ondersteuning zijn bij voorkeur gemeentegrens overschrijdend qua impact. Met een toezegging van een bijdrage uit het fonds kunnen op snelle wijze andere subsidiegelden worden verkregen. Zo kan op alerte wijze worden ingespeeld op wensen vanuit overheden en bedrijfsleven. Projecten die niet of slechts met veel moeite zouden zijn gerealiseerd, zijn door inzet van het fonds toch uitvoerbaar gebleken. De opzet was dan ook in de afgelopen jaren zeer succesvol. De fondsmiddelen zorgen voor een grote multiplier in relatie tot de inzet van andere (subsidie)middelen.

Inzet
In de afgelopen periode van 5 jaar (2017 - 2021) is via de inzet van het stimuleringsfonds een investering in het Drents/ Ooststellingwerfs recreatief-toeristisch product van circa € 8.684.868,- gerealiseerd. Met een bijdrage van € 1,- vanuit het stimuleringsfonds werd € 4,- aan mede-investeringen uitgelokt in 2021; een multipliereffect van 4.

C. Aorta

De recreatief-toeristische beleidsadviseurs van de Drentse gemeenten en de Friese gemeente Ooststellingwerf komen elke 6 weken bij elkaar. Dit Algemeen Overleg Recreatie en Toerisme Ambtenaren (AORTA) staat onder voorzitterschap van het Recreatieschap. Tijdens dit overleg delen de beleidsadviseurs hun kennis en ervaringen met elkaar. Regelmatig worden sprekers uitgenodigd voor het toelichten van onderwerpen.

Naar gelang de actualiteit worden, vanuit het AORTA, soms kleinere werkgroepen gevormd voor het werken aan adviezen voor gemeenten. Daarnaast worden in het overleg de plannen en projecten van het Recreatieschap getoetst en waar nodig de ambtenaren van gemeenten hierbij betrokken.

Regelmatig spelen dezelfde dossiers bij meerdere gemeenten. Het blijkt dan effectief onderling ervaringen uit te wisselen. Het Recreatieschap organiseert ook cursussen voor de leden van het AORTA. Op deze wijze versterkt het Recreatieschap de kennisontwikkeling van de beleidsadviseurs binnen de gemeenten.

D. Doelmatigheid en rechtmatigheid

De aard en omvang van het Recreatieschap laten drie kenmerken zien:
- **Kleinschaligheid;**
- **Effectiviteit;**
- **Intensiviteit (veel projecten).**

Doelmatigheid

Het Recreatieschap werkt voortdurend aan de verbetering van de bedrijfsvoering en de administratieve opzet, waarbij mede de aanbevelingen van de accountant worden betrokken.

Nieuwe ontwikkelingen, verdergaande digitalisering e.d. worden gesignaleerd en waar mogelijk doorgevoerd. De invordering van rekeningen, het verrichten van betalingen en het zorgen voor tijdige en juiste bevoorschotting van subsidiemiddelen heeft ook in het afgelopen jaar aandacht gehad.

Rechtmatigheid

In het kader van de rechtmatigheidscontrole en het speelveld waarbinnen het Recreatieschap zich beweegt, zijn volgens de van toepassing zijnde interne en externe regelgeving de volgende zaken onder de aandacht:

- Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), inclusief notities van de commissie BBV;
- Besluit accountantscontrole decentrale overheden (BADO);
- Wet Gemeenschappelijke Regelingen;
- Gemeenschappelijke Regeling Recreatieschap Drenthe;
- Regeling schatkistbankieren decentrale overheden;
- Verordening op de uitgangspunten voor het financieel beleid, voor het financieel beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie van het Recreatieschap;
- Verordening op de controle van het financieel beheer en op de inrichting van de financiële organisatie van het Recreatieschap;
- Rechtspositionele regelingen personeel en regelgeving belastingwetgeving;
- Regelgeving BTW;
- Wet Fido en treasurystatuut;
- Regelgeving Europees aanbesteden en staatssteun;
- Regelingen betreffende projectfinanciering (subsidievoorwaarden provincie Drenthe, Samenwerkingsverband Noord-Nederland, Interreg programma en dergelijke);
- Gemeentewet;
- Directiestatuut;
- Ambtenarenwet;
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semi publieke sector (WNT);
- Wet normalisering rechtspositie ambtenaren (WNRA);
- CAO Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties (SGO);
- Kadernota rechtmatigheid;
- Regeling vaststelling wijze waarop kengetallen worden vastgesteld en opgenomen in begroting en jaarverslag provincies en gemeenten.

E. Communicatie

Belangrijk is goede informatie-uitwisseling met onze opdrachtgevers en andere belanghebbenden. Het Recreatieschap heeft een goede naamsbekendheid. Bij de toeristen en inwoners van Drenthe en de gemeente Ooststellingwerf is het Recreatieschap minder direct in beeld.

Communicatie verloopt via verschillende mediakanalen in: website, Twitter, Facebook, Instagram en LinkedIn. Hierop is informatie te vinden over de organisatie, de lopende en afgeronde projecten, kennisbijeenkomsten en actuele rapporten en verslagen van de vergaderingen van het Algemeen Bestuur. Ook via persberichten worden nieuwe ontwikkelingen onder de aandacht gebracht.

Netwerken/samenwerken

Het Recreatieschap heeft namens de gemeenten een spilfunctie binnen het recreatief-toeristisch werkveld. Met vele organisaties zoekt zij de verbinding vanuit de gedachte ‘koppelkansen moeten we benutten’. Zo werkt het Recreatieschap onder andere intensief samen met:

- Provincie Drenthe binnen het project Vitale Vakantieparken Drenthe, ontwikkeling toeristisch-recreatieve (infra) netwerken, visieontwikkeling (MTB- en Wandelvisie, Wandelplatform), Perspectief op Bestemming Drenthe 2030 en vele andere projecten;
- Marketing Drenthe. Het gezamenlijke doel is de marketing van en de informatievoorziening over Drenthe effectiever op elkaar af te stemmen. Hierbij gaat het ook om het bevorderen van de samenwerking binnen de verschillende regio’s op het gebied van marketing. Vanaf 2021 zijn we gezamenlijk gehuisvest hetgeen de samenwerking en afstemming versterkt;
- Diverse ondernemersorganisaties binnen projecten met als doel de sector te versterken; die mede door het Recreatieschap zijn geïnitieerd;
- Natuurorganisaties om binnen het palet van ‘beschermen, beleven en benutten’ een goede balans te vinden. Met als doel de toegankelijkheid van de natuurgebieden te borgen en daar waar mogelijk de recreatief-toeristische voorzieningen op een kwalitatief hoog peil te houden.

F. Resultaat boekjaar

Het boekjaar 2021 wordt afgesloten met een positief resultaat van € 743,=

G. Voorstel tot vaststelling van de jaarrekening

Onder verwijzing naar het vorenstaande stelt het Dagelijks Bestuur u voor:

a. Over te gaan tot vaststelling van de jaarrekening van het Recreatieschap 2021;

b. Het resultaat over 2021 te weten € 743,= als volgt te bestemmen:
   - € 743,= ten gunste te brengen van de algemene reserve;

Programma-**verantwoording**

1. Personeel

Deskundig personeel dat werkt vanuit betrokkenheid is onmisbaar bij het uitvoeren van de taken van het Recreatieschap. Medewerkers die de thema's kennen die spelen bij de opdrachtgevers van het Recreatieschap. Hun inzet is onmisbaar voor de realisatie van de organisatiedoeleinden.

Binnen het Recreatieschap zijn verschillende disciplines aanwezig; beleidsadvisering (2,5 fte), routebureau (2,5 fte), ondersteuning bedrijfsvoering (2,2 fte) en directie (1 fte). De bezetting routebureau is voor 1,5 fte tijdelijk (inhuur voor de aanleg van de wandelknooppuntennetwerken). 2 werkervaringsplaatsen en 2 stageplaatsen worden aangeboden en zijn ook dit jaar ingevuld.

Jaarlijks worden functionerings- en beoordelingsgesprekken gehouden met de medewerkers. Wederzijdse verwachtingen worden uitgesproken met als doel de dienstverlening van het Recreatieschap continue te laten aansluiten bij de vraag van de gemeenten. En gemotiveerde en enthousiaste medewerkers binnen de organisatie werkzaam te laten zijn.

In 2021 is CAO-technisch een extra loonsverhoging van 1,5% per 1 december vastgesteld. Daarnaast hebben de medewerkers recht op een 'corona-vergoeding' van € 1.200.= bij een voltijd aanstelling. Deze verhogingen zijn binnen de begroting opgevangen.

In 2021 hebben 2 medewerkers van het Recreatieschap, aanvullend op hun recreatieschap taken, middels een detacheringscontract ondersteuning geboden aan de gemeenten Meppel, de Wolden en Hoogeveen.

Opening kantoor Recreatieschap, Drift 11c te Dwingeloo

2. Huisvesting

Sinds 2020 huurt het Recreatieschap, samen met Marketing Drenthe en Vitale Vakantieparken Drenthe een kantoorruimte in Dwingeloo.

Voor de opslag van de bebording wordt daarnaast een opslagruimte gehuurd op het industrieterrein van Dwingeloo. Deze gezamenlijke huisvesting bevordert het contact en overleg tussen de verschillende organisaties.

3. Onderhoud

Het Recreatieschap initieert ieder jaar diverse projecten. De gerealiseerde eindproducten gaan vaak over in eigendom naar de grondeigenaar. Een aantal eindproducten (themaroutes), blijft echter in onderhoud van het Recreatieschap.

- 25 thema fietsroutes (1.900 routebordjes);
- 2 LF (lange afstand)-routes (850 routebordjes);
- Fietsknooppuntennetwerk (650 knooppunten en 7.700 routebordjes);
- 25 MTB-routes (35 informatiepanelen en 2.500 routebordjes);
- 1 motorroute (78 routebordjes);
- 20 wandelroutes (10 informatiepanelen en 1.450 routebordjes);
- Wandelknooppuntennetwerk (150 informatiepanelen, 1.900 knooppunten, ruim 20.000 routebordjes);
- 500 informatiepanelen;
- Bebording voor specifieke onderwerpen: Geopark (125 informatiepanelen en 150 routebordjes) en Hunebedbewegwijzering (200 routebordjes).

Het onderhoudsbudget van het Recreatieschap is niet groot. Hierdoor dient het Recreatieschap alert te zijn als zij nieuwe producten ontwikkelt waar onderhoud aan verbonden is. Daarom vraagt het Recreatieschap bij de opstart van een nieuw project, bijv. het wandelknooppuntennetwerk, structureel financiële middelen vrij te maken voor het jaarlijkse onderhoud. Hiermee wil zij voorkomen dat nieuwe producten na enkele jaren te maken krijgen met achterstallig onderhoud.

4. Verkoop gronden Pottendijk

Het Recreatieschap had gronden in eigendom aan de Pottendijk (Veenakkers 30 te Emmer-Compascuum). Deze gronden waren langjarig verpacht (40 jaar) met als bestemming geluidssportcentrum.

In 2020 heeft verkoop plaatsgevonden aan de Koninklijke Nederlandse Schietsport Associatie (verkoopprijs € 297.000,=) en is het tweede deel verkocht aan MSV Motodrôme Emmen (verkoopprijs € 274.392,=). Daarnaast is afgesproken (en notarieel vastgelegd) met Motodrome dat Recreatieschap Drenthe recht heeft op 50% van de opbrengst van de windmolenvergoeding (gekoppeld aan de elektriciteitsproductie), met een minimum van € 13.500,= per jaar vanaf het moment van oprichting en inwerkingstelling van de windmolen. Naar verwachting zal deze vergoeding, vanwege het nog te doorlopen democratische proces, de komende 2 jaar nog niet aan de orde zijn. De vergoeding heeft een looptijd van 16 jaar.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 21 januari 2021 is besloten de opbrengst van € 297.000 toe te voegen aan het Stimuleringsfonds Recreatie & Toerisme. De opbrengst van € 274.000 is (volgens de verdeelsleutels zoals opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling) teruggestort naar de deelnemende gemeenten.

5. Overige

Bestuursexcursie 2021

Eén van de aandachtspunten van het Recreatieschap is het verzorgen van netwerkmomenten. Jaarlijks organiseert het Recreatieschap een bestuursexcursie. Aan de excursie nemen ambtenaren, raadsleden en wethouders deel. Het doel van de excursie is kennisuitwisseling en netwerken. Gelukkig heeft de bestuursexcursie in 2021 doorgang kunnen vinden. Hierbij hebben we kennis genomen van nieuwe ontwikkelingen en initiatieven binnen de provincie Drenthe. Aan het einde van de dag is ook, samen met Marketing Drenthe en het programma Vitale Vakantieparken, het kantoorpand officieel geopend.

Recreatiesociëteit Drenthe

De Recreatiesociëteit Drenthe met ruim 100 leden is vanwege Covid-19 op een laag pitje komen te staan. Door allerlei corona-maatregelen zijn de bijeenkomsten van de Recreatiesociëteit niet doorgegaan. We hopen in 2022 weer te kunnen opstarten. Het Recreatiecongres stond gepland voor 2 december. Lange tijd zag het er naar uit dat dit jaarlijkse congres met normaliter rond de 300 deelnemers door zou kunnen gaan. Op het laatste moment moesten we om de bekende redenen toch ook dit evenement doorschuiven richting 2022.

Archief

Door de verhuizing van het kantoor van Diever naar Dwingeloo was er geen ruimte meer voor het archief. Er is een groot deel van het archief overgedragen naar het Drents Archief zodat die stukken die bewaard dienen te worden ook voor het nageslacht vindbaar blijven.

6. Bestuur

Het Algemeen Bestuur van het Recreatieschap wordt gevormd door bestuursleden die worden aangewezen door de colleges van de deelnemende gemeenten (13). Daarnaast is er een Dagelijks Bestuur dat wordt verkozen uit het Algemeen Bestuur. De bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun inzet in de betreffende besturen.

Het **Dagelijks Bestuur** wordt gevormd door:
- De heer R.E. Kleine (voorzitter/ wethouder gemeente Emmen)
- De heer J. Westendorp (penningmeester/ wethouder gemeente Noordenveld)
- Mevrouw G. Hempen- Prent (wethouder gemeente De Wolden)
- De heer J. Batelaan (wethouder gemeente Midden-Drenthe) (vanaf 21 januari 2021)
- De heer D.B. Dijkstra (directeur Recreatieschap Drenthe)

Het Dagelijks Bestuur bereidt de vergaderingen voor van het Algemeen Bestuur en vertegenwoordigt het Recreatieschap naar buiten toe en regelt spoedeisende en wettelijke zaken.

Het **Algemeen Bestuur** wordt gevormd door:
- De heer R.E. Kleine (voorzitter Dagelijks Bestuur/ wethouder gemeente Emmen);
- De heer J. Westendorp (penningmeester Dagelijks Bestuur/ wethouder gemeente Noordenveld);
- Mevrouw G. Hempen- Prent (lid Dagelijks Bestuur/ wethouder gemeente De Wolden);
- De heer J. Batelaan (lid Dagelijks Bestuur/ wethouder gemeente Midden-Drenthe);
- De heer S. Stegen (wethouder gemeente Coevorden;
- De heer J. Zwiers (wethouder gemeente Hoogeveen);
- De heer B. Luinge (wethouder gemeente Aa en Hunze);
- De heer B. Bergsma (wethouder gemeente Assen);
- Mevrouw N. Houwing (wethouder gemeente Borger-Odoorn);
- De heer R. van Ulzen (wethouder gemeente Meppel);
- Mevrouw M. Jager- Wöltgens (wethouder gemeente Ooststellingwerf);
- De heer R. Kraaijenbrink (wethouder gemeente Tynaarlo);
- De heer J. de Haas (wethouder gemeente Westerveld);
- De heer D.B. Dijkstra (directeur Recreatieschap Drenthe).
- Mevrouw F. Hijlkema (wethouder gemeente Ooststellingwerf), opgevolgd door mevrouw M. Jager- Wöltgens;
- De heer R. Kraaijenbrink (wethouder gemeente Tynaarlo);
- De heer J. de Haas (wethouder gemeente Westerveld);
- De heer D.B. Dijkstra (directeur Recreatieschap Drenthe).

7. Stimuleringsfonds

De bijdragen van de deelnemende gemeenten aan het stimuleringsfonds bedroegen in totaliteit in 2021 € 309.442,-. Mede dankzij het fonds is in 2021 een investeringsvolume van € 1.288.720,- gerealiseerd. Voor een compleet projectenoverzicht van het stimuleringsfonds over het jaar 2021 verwijzen wij u naar bijlage 5.

Jaarlijks worden de bijdragen van de deelnemende gemeenten ontvangen. Gedurende het jaar worden projectvoorstellen ontvangen van derden. Na zorgvuldige afweging worden toezeggingen gedaan aan verschillende initiatieven. Veelal vindt uitbetaling van de toegezegde bijdrage gedurende c.q. na afronding van de projecten plaats. De nog niet uitbetaalde toezeggingen worden aangehouden in de bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme.

8. Projectverantwoording

In 2021 heeft het Recreatieschap een groot aantal projecten gecoördineerd of heeft in projecten van derden geparticipeerd. Naast een uitvoerende rol heeft zij zowel een financiële als actief participerende rol. Hieronder vindt u een overzicht van de projecten die in 2021 zijn uitgevoerd.

Projecten onder coördinatie van het Recreatieschap

Project Regionaal Landschap
Het Recreatieschap participeert in de stuurgroep en de projectgroep Regionaal Landschap Zuidwest Drenthe. Onderwerp is gebiedsontwikkeling vanuit recreatief-toeristische optiek. Gewerkt wordt aan onder meer de verbetering van de bewegwijzering naar de diverse natuurgebieden/nationale parken, de informatiepunten, toeristische dagattracties en parkeerplaatsen. Het Recreatieschap heeft gebiedsborden geplaatst. Als laatste onderdeel wordt nog gewerkt aan routebewegwijzering rond het Holtingerveld. Hiernaast is het Recreatieschap de ‘trekker’ geworden, evenals in het NP Drentsche Aa, van het onderdeel Duurzaam Toerisme onder het project ‘Nationale Parken Nieuwe Stijl’.

Project Buitensportfonds
Dit fonds heeft tot doel recreatief-toeristische routes, die door vrijwilligers worden onderhouden, op een kwalitatief goed basisniveau te houden. Het buitensportfonds ondersteunt (financieel) verenigingen en stichtingen die fiets-, wandel-, MTB- of hippische routes in beheer hebben en het onderhoud door vrijwilligers laten verrichten. Inmiddels weten de MTB- en hippische organisaties dit fonds goed te vinden.

Project Vitale vakantieparken
Dit project is bedoeld om vakantieparken en campings in Drenthe, die er op dit moment recreatief en economisch gezien minder goed voorstaan, te ondersteunen om weer recreatief en economisch gezond (aantrekkelijk) te worden. Die ondersteuning is er ook voor vakantieparken en campings die er goed voor staan; zij wordt de mogelijkheid geboden zich verder door te ontwikkelen (excelleren). Daarnaast worden parkeigenaren en/of verenigingen van eigenaren van terreinen zonder recreatieve mogelijkheden en kansen voor de toekomst begeleid naar een passende andere bestemming (transformeren). Voorlichting en nieuwe informatie wordt ook via webinars aangeboden. Het Recreatieschap is als founding-father zowel financieel, bestuurlijk (2 bestuurders in de stuurgroep) als ambtelijk betrokken bij dit belangrijke project voor de toekomst van de sector in Drenthe.

Project Ontwikkeling wandelknooppuntennetwerk Drenthe
Het Recreatieschap is volop bezig met het ontwikkelen en plaatsen van het wandelknooppuntensysteem in haar deelnemende gemeenten. In Drenthe wordt de ontwikkeling van dit netwerk per gemeente opgepakt, deels mogelijk gemaakt door subsidie van de Provincie Drenthe. Het wandelnetwerk geeft wandelaars een optimale vrijheid om via bewegwijzerde routes te wandelen. Een ieder kan hierdoor zelf eenvoudig zijn route bepalen en, indien gewenst, tijdens de wandeling de route verlengen of inkorten.

Het Recreatieschap heeft de regie op de realisatie van het wandelknooppuntennetwerk (ontwikkeling tracé, regelen vergunningen, plaatsen bebording en financiële afwikkeling). De ontwikkeling van een wandelknooppuntennetwerk vergt veel tijd. In de voorbereiding is namelijk veel overleg nodig zodat, met medewerking van verschillende (ook particuliere) eigenaren, de mooiste tracés gekozen kunnen worden. De aanleg vindt in nauw overleg plaats met lokaal georganiseerde groepen zoals dorpsbelangenverenigingen. De aanleg vindt gefaseerd plaats.

De netwerken in de gemeenten de Wolden en Borger-Odoorn zijn helemaal afgerond. Westerveld fase 1 en 2 zijn afgerond (van de 3), Midden-Drenthe fase 1 is afgerond (fase 2 start in 2022), Coevorden fase 1 en 2 zijn afgerond (van de 3), Meppel eind december start aanleg netwerk fase Nijeveen, Noordenveld fase 1 aanleg start februari 2022, Emmen deel Bargerveen is afgerond.

Na de zomer 2021 is bekend gemaakt dat Provincie Drenthe het faciliteren van de wandelaar extra wil stimuleren. Hiertoe is het subsidiepercentage dat wordt toegekend verhoogd. Hierdoor wordt het mogelijk om snel geheel Drenthe te voorzien van dit gebruikersvriendelijke netwerk. Alle Drentse gemeenten hebben reeds de intentie of het besluit genomen om nu versneld het netwerk over heel Drenthe uit te rollen.

Inmiddels is het onderhoud aan de reeds aanwezige netwerken ook geregeld; hierbij maakt het Recreatieschap gebruik van een enthousiast team van vrijwilligers.

Project Vernieuwing fietsknooppuntensysteem

Het fietsknooppuntennetwerk was toe aan een opfrisbeurt. Het Recreatieschap heeft inwoners, recreanten en de gemeenten gevraagd tips en ideeën aan te leveren hoe het netwerk versterkt zou kunnen worden. Hierbij is het extra aandachtspunt geweest om het netwerk meer te laten aansluiten op de dorper en steden in Drenthe. Vorig jaar is dit deel van het project afgerond heeft het Recreatieschap een aantrekkelijk, toekomstbestendig en up-to-date netwerk neergezet voor de recreant.

Een tweede onderdeel van dit project is dit jaar afgerond. Door middel van het aanbrengen van onderborden op de informatiepanelen wordt lokale informatie aangeboden betreffende bezienswaardigheden, omgeving en overige wetenswaardigheden. Deze informatieborden zijn samen met de Tourist Info organisaties en gemeenten ontwikkeld.

Presentatie onderborden door wethouder Jan Batelaan (gemeente Midden-Drenthe) en Dick Dijkstra (directeur Recreatieschap)

Het derde (laatste) onderdeel van dit project is in uitvoering. We kennen 30 themafietsroutes; vaak staan deze al langdurig in het veld. Input is opgehaald bij onze vrijwilligers, ambtenaren en regiocoördinatoren. Bekeken is waar deze themaroutes een verbetering kunnen krijgen, nieuwe routes toegevoegd kunnen worden (Knaolroute Emmen) en welke routes minder goed passen bij de verhaallijnen die men in de omgeving kent.

Project Ontwikkeling Hünenweg

Op 12 november 2021 is de internationale lange afstandswandelroute geopend. Het Hondsrugpad en de Hünenweg zijn twee wandelroutes die in Emmen samenkomen en bij het Rathaus van Osnabrück en het stadhuis van Groningen eindigen dan wel beginnen. Naast de fysieke bewegwijzering is een routeboekje, website en app gemaakt en worden routekaarten/ flyers ontwikkeld zodat informatie betreffende de route kan worden geraadpleegd.

Project Wandelplatform

In 2018 is het ambitiedocument ‘Wandelkompas’ opgesteld in opdracht van Provincie Drenthe en het Recreatieschap. Hierin is beschreven wat de wensen en kansen zijn om Drenthe aantrekkelijker te maken als wandelprovincie en hoe dit doel gezamenlijk te bereiken is. Een voorwaarde voor een succesvolle aanpak is samenwerking van de stakeholders. Het doel van dit project is het opzetten van een samenwerkingsverband, zodat er gezamenlijk kan worden gewerkt aan de drie speerpunten die in het rapport ‘Wandelkompas’ zijn benoemd. In 2020 is het Wandelplatform Drenthe van start gegaan. Samen wordt er gewerkt aan de drie speerpunten:

- Aanjagen van gastvrij onthaal en gevarieerde beleving;
- Bouwen en borgen van een goede kwalitatieve basisinfrastructuur;
- Communiceren en profileren.

Project Paardrijden en mennen

In de afgelopen jaren zijn er nieuwe men- en ruiterroutes in Drenthe tot stand gekomen. Ook is in het Hondsrug gebied een digitaal paardenroutenetwerk uitgezet voor meerdaagse en dagtochten (de Hondsrug Trail). De volgende stap is het gebruik ervan bevorderen. Dat doet Recreatieschap Drenthe met het project ‘Paardrijden en mennen in Drenthe op de kaart’. Met het project investeert Recreatieschap Drenthe in een informatievoorziening om de vindbaarheid van de routes en paardenfaciliteiten te vergroten. Inmiddels is de informatie op www.drenthe.nl/paardrijden over de men- en ruiterroutes (gemarkeerd en digitaal) geactualiseerd, in nauwe afstemming met de terreineigenaren. De volgende stap is het maken van flyers over paardrijden in de deelgebieden waar de meeste routes zich bevinden. Dit zijn de nationale parken in Zuidwest Drenthe en op de Hondsrug. Ook worden er informatiepanelen gemaakt voor locaties voor trailer-parkeren op de Hondsrug, met uitzondering van het Drentsche Aa gebied waar vorig jaar al panelen zijn geplaatst bij vijf parkeerplaatsen. Wanneer de informatievoorziening op orde is, wordt met promotie de zichtbaarheid van dit aanbod vergroot en Drenthe als recreatieve paardenprovincie op de kaart gezet. Het doel is de hippische recreatie en toerisme in onze provincie te bevorderen.

Onthulling fietsbankje Drentse stijl met gedeputeerde Henk Brink en voorzitter Robert Kleine

Project Bankjes in Drenthe

Drenthe kent vele mooie fiets- en wandelpaden waar recreanten en toeristen volop gebruik van maken. Het Recreatieschap wil het recreatieve product verbeteren door het plaatsen van zo’n 70 bankjes in de provincie; dit wordt mede mogelijk gemaakt door subsidie van de Provincie Drenthe; een mooie coproductie.

Project Perspectief 2030
Recreatie en toerisme zijn van grote waarde voor bezoekers, bedrijven, inwoners en bestemming Drenthe. Iedere inwoner van Drenthe moet kunnen profiteren van recreatie en toerisme. Een balans tussen bezoekers, bedrijven, inwoners en bestemming Drenthe is het uitgangspunt, oftewel balans tussen economie, leefbaarheid en omgevingskwaliteiten.

Vanuit deze overtuiging heeft het Recreatieschap, samen met Marketing Drenthe en provincie Drenthe, gewerkt aan het Perspectief op Bestemming Drenthe 2030. In deze nieuwe visie is toerisme geen doel op zich maar een middel om bij te dragen aan het oplossen van grotere maatschappelijke vraagstukken die invloed hebben op de welvaart en het welzijn van Drenthe. In 2022 zullen de ontwikkelde streefbeelden verder uitgewerkt worden.

Projecten die in 2021 zijn afgerond

Project Ontwikkeling wandelknooppuntennetwerk Drenthe
De eerste en tweede fase van dit project (de aanleg van het wandel-knooppuntennetwerk) is afgerond. Het betreft hier het netwerk (of een deel) in de gemeenten De Wolden, Westerveld, Midden-Drenthe, Coevorden en Borger-Odoorn. Ook het wandelnetwerk in het Bargerveen, gemeente Emmen, is in 2020 afgerond.

Opening laatste fase Wandelknooppuntensysteem De Wolden met o.a. wethouder Gerrie Hempen (gemeente De Wolden)

Afsluiting project Open Monumenten borden door gedeputeerde Cees Bijl en directeur Reizen ANWB, Marjon Kaper

Project Informatieborden Drentse monumenten
Het Recreatieschap staat voor het behoud van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden. Monumenten en informatie langs toeristische routes zijn voorzien van gegraveerde zogenaamde Open Monumenten borden welke, door slijtage, onleesbaar waren geworden met gedateerde informatie. Samen met de ANWB heeft het Recreatieschap alle Open Monumenten Borden waar zowel het ANWB-logo als het logo van het Recreatieschap op stonden, vervangen. De borden zijn in 2021 allemaal vervangen en dit is op 24 september officieel afgerond.

Project Dashboard Impact Toerisme
Dit project bestond uit het laten uitvoeren van onderzoek naar een aantal maatschappelijk levende vragen: ‘Wat is de bijdrage van de recreatief-toeristische sector aan de economie, en welke effecten hebben recreatie en toerisme op de samenleving en de omgeving? En maak inzichtelijk wat de toeristische sector de gemeente oplevert’.

Om dit inzichtelijk te maken worden deze vragen onderbouwd en met elkaar in verband gebracht. Met het Dashboard Impact Toerisme wordt het (gebrek aan) evenwicht gemeten dat door toerisme ontstaat. Het Dashboard combineert de pijlers economie, samenleving en omgeving.

Met het product krijgen de sector, de gemeenten en inwoners in de eerste plaats inzicht in hoeverre en op welke manier toerisme bijdraagt aan de samenleving. Per pijler werden de sterke en zwakke punten geduid. Tevens werd per pijler inzicht gegeven in enkele kernvariabelen; daaruit zijn aanbevelingen geformuleerd voor de korte en de middellange termijn.

Project Gemeentegrensoverschrijdende evenementen
Het doel van dit project was om met name voor de evenementenorganisaties, meestal vrijwilligers, het gemakkelijker c.q. minder bureaucratisch te maken om evenementen te kunnen organiseren. Er is onderzocht, door SWECO, welke zaken als een drempel ervaren worden door de evenementenorganisaties. Hierna is contact gezocht met de gemeentelijke organisaties die zich met dit onderwerp bezighouden (regionaal overleg adviseurs openbare orde en veiligheid en de evenementencoördinatoren). Hieruit is de conclusie getrokken dat op lokaal niveau de ‘drempels’ niet werden herkend of inmiddels waren opgelost, waarna dit project is beëindigd.

Project Expertteam fase 5
Het doel van het Recreatie Expert Team is een kwaliteitsimpuls te geven aan de sector door ondernemers met een vakantiepark, camping, groepsaccommodatie of dagrecreatiebedrijf in Drenthe te adviseren: ‘Recreatiebedrijven moeten innoveren; je leest het overal. Maar hoe pak je dat aan? Waar moet je beginnen met het updaten van je bedrijf en de marketing?’ In Drenthe helpt het Recreatie Expert Team ondernemers met advies en begeleiding. De unieke kracht van het Recreatie Expert Team is de expertsessie, gevolgd door de inzet van een coach. Tijdens de sessie kijkt een op maat samengesteld multidisciplinair team vanuit verschillende invalshoeken naar het bedrijf of plan. Vanuit de voorgaande projectfases zijn al veel bedrijven actief gestimuleerd en ter zijde gestaan door een betrokken coach. Als gevolg van de coronacrisis is het project gedurende de looptijd wat aangepast, zodat ook kleinere ondersteuningsvragen kunnen worden opgepakt.

Project Routeapp Drenthe
Recreatieschap Drenthe heeft een (basis) Drenthe routeapp ontwikkeld. Naast de ‘eigen’ routes, ook zichtbaar op www.drenthe.nl, kunnen ook andere organisaties hun routes in deze app tonen. Hiermee hebben we voor de gebruikers één routeapp gerealiseerd waar zij alle routes (in het gebied waar ze verblijven) in één oogopslag ter beschikking te hebben.

Naast uitvoer van projecten participeert het Recreatieschap in 2021 ook in een groot aantal andere projecten c.q. overleggen, zoals:
- Overlegorgaan Nationaal Park Drentse Aa;
- Overleggroep Holtingerveld;
- Kenniscentrum Events;
- Regionaal landschap Drents-Friese Grensstreek;
- App’s (Drenthe app, Pauperpadapp, Hunebed Highwayapp);
- Leader ZuidWest Drenthe;
- Gebiedscoöperatie Zuidwest Drenthe;
- Hunebed Highway Business Club.

9. Blik vooruit

In het kader van de jaarrekening 2021 past het stil te staan bij de ontwikkelingen in 2022 en volgende jaren. In 2019 en 2020 is zowel nationaal als regionaal actief gewerkt aan een lange termijn visie betreffende de veranderende rol van toerisme. Het streven is dat iedere Nederlander profiteert van toerisme.

De verwachting was dat het aantal internationale toeristen dat Nederland bezoekt, in 2030 zou stijgen met 50 procent. De gevolgen van covid-19 zijn echter, voor de lange termijn, nog niet goed voorspelbaar. Maar dit is wel het moment om het gezamenlijke belang van bezoekers, bedrijven en inwoners voorop te stellen. Zodat we kunnen werken aan versterken van een veerkrachtige sector die klaar is voor nieuwe ontwikkelingen.

Hiervoor is het nodig dat overheden prioriteit geven aan de bezoekerseconomie en samenwerken met bedrijven en inwoners. Nieuwe initiatieven en kansen moeten gezocht worden en nog meer gezamenlijk (publiek en privaat) worden omarmd.

Jaar**rekening**

Balans per 31 december 2021

(bedragen in euro's)

ACTIVA		31-12-2021		31-12-2020
Vaste activa				
Immateriële vaste activa				
Auteursrechten Drenthe-kaart	1		1	
Materiële vaste activa				
Investeringen met economisch nut	20.485		24.955	
		20.486		**24.956**
Vlottende activa				
Voorraad	2.768		1.672	
Uitzettingen met een rente-typische looptijd korter dan één jaar				
Vorderingen op openbare lichamen	116		0	
Overige vorderingen	3.948		81	
Overige uitzettingen	1.952.839		2.113.445	
		1.959.671		**2.115.198**
Liquide middelen				
Bank		**254.137**		**74.440**
Totaal		**2.234.294**		**2.214.594**

PASSIVA		31-12-2021		31-12-2020
Vaste passiva				
Eigen vermogen				
Algemene reserve	148.013		102.658	
Nog te bestemmen resultaat boekjaar	743		577.443	
Bestemmingsres. recr.& toerisme	882.660		543.936	
Bestemmingsres. personele inzet	35.603		67.455	
Bestemmingsres. onderhoud	43.569		43.569	
Bestemmingsres. ontw. infrastructuur	50.696		50.696	
		1.161.284		**1.385.757**
Voorzieningen	0		15.685	
		0		**15.685**
Vlottende passiva				
Netto-vlottende schulden met een rente-typische looptijd korter dan één jaar				
Overige schulden	140.009		186.894	
Overlopende passiva	933.001		626.258	
	1.073.010		**813.152**	
Totaal		**2.234.294**		**2.214.594**

Programmarekening 2021

(bedragen in euro's)

	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
BATEN	2021	2021	2020
Personeel	3.420	0	12.980
Huisvesting	5.469	12.470	23.338
Overige opbrengsten	39.063	18.220	29.668
Bijdrage gemeenten in exploitatie	895.739	895.739	897.901
Fonds recreatie en toerisme	309.442	309.442	303.606
Projecten	339.368	p.m.	221.997
Totaal baten	**1.592.501**	**1.235.871**	**1.489.490**
LASTEN			
Personeel	586.627	607.880	560.841
Huisvesting	61.794	69.460	84.710
Huisvesting éénmalig	0	0	38.000
Onderhoud	52.486	56.240	62.638
Overige uitgaven	26.617	10.815	14.578
Overige uitgaven toeristische informatie	114.619	117.480	112.598
Bestuur	395	545	349
Bureau	88.791	54.045	73.510
Afschrijvingen	4.471	2.816	3.160
Fonds recreatie en toerisme	267.806	309.442	199.081
Projecten	339.368	p.m.	221.997
Totaal lasten	**1.542.974**	**1.228.723**	**1.371.462**
Resultaat voor bestemming	**49.527**	**7.148**	**118.028**
Onttrekkingen aan reserves			
Bestemmingsreserve fonds recr. & toerisme	0	0	0
Bestemmingsreserve personele inzet	54.852	15.852	15.852
Toevoegingen aan reserves			
Bestemmingsreserve fonds recr. & toerisme	41.636	0	104.525
Bestemmingsreserve personele inzet	23.000	23.000	23.000
Algemene reserve	39.000	0	0
Resultaat na bestemming	**743**	**0**	**6.355**
Incidentele baten: verkoop Pottendijk *	0	0	571.088
Resultaat	**743**	**0**	**577.443**

* In de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 21 januari 2021 is inzake incidentele bate verkoop Pottendijk het volgende besloten:
- € 297.088 toevoeging aan bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme
- € 274.000 uitbetaling volgens verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

1. Inleiding
Onderstaande grondslagen, waarop de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling is gebaseerd, zijn bedoeld als leidraad voor een juiste interpretatie van de financiële overzichten. De jaarrekening voldoet aan het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten.

2. Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening
De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende balanspost anders vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarde.
Voor zover het BBV niet anders voorschrijft, zijn de baten en lasten toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voorzover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Balans

Activa

Vaste activa

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa
De waardering van de materiële vaste activa is gebaseerd op de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen. Bij de waardering van de materiële vaste activa wordt rekening gehouden met een vermindering van hun waarde indien deze naar verwachting duurzaam is. In het begrotingsjaar heeft een dergelijke vermindering niet plaatsgevonden. Op de auteursrechten van de VVV-kaart Drenthe wordt niet afgeschreven. Voor het overige vindt afschrijving plaats op basis van de historische aanschafprijs volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname van het actief.

De afschrijvingstermijnen volgens de lineaire methode bedragen in jaren:

Vervoermiddelen	5
Automatisering	5
Kantoorinventaris	10

Vlottende activa

Voorraden
De voorraden worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde verminderd met eventuele afwaarderingen vanwege incourantheid.

Uitzettingen en overige vorderingen
De uitzettingen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling. Onderhanden projecten worden in de balans gepresenteerd als vordering dan wel schuld uit hoofde van de verkregen subsidies dan wel aangenomen projecten. Er is sprake van een vordering indien het bedrag van de verwachte respectievelijk (subsidie) opbrengst hoger is dan de gemaakte kosten. Indien het bedrag van de verwachte respectievelijk gerealiseerde (subsidie) opbrengst lager is dan de gemaakte kosten, is sprake van een schuld. Een project wordt niet meer als onderhanden project beschouwd indien eindbeschikking van de subsidieverstrekker is verkregen dan wel alle kosten zijn afgerekend.

Liquide middelen
De liquide middelen worden tegen nominale waarde opgenomen, deze bevatten alleen banksaldi.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve en de bestemmingsreserves.

Algemene reserve
De algemene reserve dient als algehele buffer om toekomstige tegenvallers te kunnen opvangen.

Bestemmingsreserves
Onder een bestemmingsreserve wordt verstaan een reserve waaraan door het bestuur een bepaalde bestemming is gegeven. Het gehele bedrag van de bestemmingsreserves ultimo het jaar dient onderbouwd te zijn met bestuursbesluiten van het Algemeen Bestuur dan wel opgenomen te zijn in het voorliggende voorstel tot resultaatbestemming.

Resultaat na bestemming
Het resultaat na bestemming is het resterende resultaat na reeds bestemde mutaties in de reserves. Het resultaat na bestemming wordt onttrokken of toegevoegd aan de algemene reserve of de bestemmingsreserve onderhoud.

Voorzieningen
Voorzieningen worden gevormd wegens:
- verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
- op de balansdatum bestaande risico's voor bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
- kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.

Vlottende passiva

Vlottende schulden
De vlottende schulden en de overlopende passiva worden tegen nominale waarde opgenomen.

Programmarekening

Baten

Personeel:	opbrengsten van personeel dat werk voor projecten of derden uitvoert; per jaar is dit sterk afhankelijk van de aard van de uitgevoerde projecten.
Huisvesting:	opbrengst van erfpachtcanon en onderverhuur van een deel van het pand.
Overige opbrengsten:	opbrengsten van werkzaamheden uitgevoerd door Recreatieschap Drenthe.

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het exploitatieresultaat en het fonds Recreatie en Toerisme.

Lasten
De exploitatiekosten worden berekend op basis van historische kosten. Met betrekking tot de personeelskosten voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft Recreatieschap Drenthe zich gehouden aan de Beleidsregels toepassing WNT.

Vergelijkende cijfers
De cijfers voor 2020 zijn, waar nodig, opnieuw gerubriceerd teneinde vergelijkbaarheid met 2021 mogelijk te maken.

Toelichting op de balans per 31 december 2021

(bedragen in euro's)

ACTIVA

Vaste Activa

Immateriële vaste activa

	31-12-2021	31-12-2020
Auteursrechten Drenthe-kaart	**1**	**1**

Op de auteursrechten van de Drenthe-kaart wordt niet afgeschreven.

Materiële vaste Activa

	31-12-2021	31-12-2020

Het betreft uitsluitend activa met een economisch nut.

Cumulatieve aanschafwaarde	67.601	
Afschrijving begin van het jaar	-42.645	
	24.956	
Investeringen	0	
	24.956	
Aanschafw. desinvesteringen	0	
	24.956	
Afschrijvingen 2021	-4.471	
Afschrijvingen desinvesteringen	0	
Boekwaarde per 31 december	**20.485**	**24.955**

In bijlage 3 wordt nader ingegaan op het verloop van de materiële vaste activa.

Vlottende activa

	31-12-2021	31-12-2020
Voorraad	**2.768**	**1.672**

Het betreft de voorraad kaarten en folders.

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

Vorderingen op openbare lichamen

	31-12-2021	31-12-2020
Deelnemende gemeenten	116	0
Overige openbare lichamen	0	0
	116	**0**

Overige vorderingen	31-12-2021	31-12-2020
Handelsdebiteuren	**3.948**	**81**

Overige uitzettingen	31-12-2021	31-12-2020
Nog te ontvangen bedragen		
Waarborgsommen	11.425	11.425
Omzetbelasting	19.999	10.022
Kruisposten	381	0
Diversen	0	472

Aan de verhuurder van het pand, Planetron B.V., is bij aanvang een waarborgsom betaald (€ 10.625).
Voor de tankpassen zijn waarborgsommen betaald.

Vooruitbetaalde bedragen		
Onderhanden projecten	123.663	19.167
Verzekeringen	12.340	13.231
Huur	12.125	12.125
Vooruitontvangen facturen	5.407	535

De onderhanden projecten worden toegelicht in bijlage 4a en b.

Schatkistbankieren		
Uitzettingen in 's Rijksschatkist	1.767.499	2.046.468
Een groot deel van dit bedrag betreft vooruitontvangen subsidiegelden van lopende projecten.		
	1.952.839	**2.113.445**

Drempelbedrag 2021

Het bedrag aan middelen dat buiten 's Rijksschatkist is aangehouden:

	1e kw.	2e kw.	3e kw.	4e kw.
Buiten schatkist aangehouden	174.735	102.773	188.098	135.295
Ruimte onder drempelbedrag	75.265	147.227	811.902	864.705
Overschrijding drempelbedrag	0	0	0	0

Een groot deel van dit bedrag betreft vooruitontvangen subsidiegelden van lopende projecten.

Liquide middelen	31-12-2021	31-12-2020
Bank Nederlandse Gemeenten	249.519	68.678
Rabobank	4.618	5.762
	254.137	**74.440**

PASSIVA

Vaste passiva

Eigen vermogen

	31-12-2021	31-12-2020
Algemene reserve & resultaat boekjaar		
Saldo per 1 januari	102.658	98.518
Toevoegingen	6.355	4.140
Toevoegingen	39.000	0
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	**148.013**	**102.658**
Resultaat huidig boekjaar	**743**	**577.443**

Conform het besluit van het Algemeen Bestuur is het resultaat 2020 als volgt bestemd:
- € 6.355 ten gunste van de algemene reserve;
- € 297.088 ten gunste van de bestemmingsreserve stimuleringsfonds recreatie & toerisme;
- € 274.000 uitbetaling aan deelnemende gemeenten.

Volgens besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 24 maart 2021 is een bedrag van € 39.000 aan de algemene reserve toegevoegd, vanuit de bestemmingsreserve personele inzet, om het weerstandsvermogen op peil te brengen.

	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsreserve stimuleringsfonds recreatie & toerisme		
Saldo per 1 januari	543.936	439.411
Toevoegingen	41.636	104.525
Toevoegingen	297.088	0
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	**882.660**	**543.936**

Conform het begrotingsbesluit zal het saldo van de bijdragen minus de uitgaven ten laste c.q. ten gunste van deze reserve worden geboekt. In de bestemmingsreserve is sprake van fondsbedragen die bestemd zijn voor lopende projecten. De bestemming van deze reserve is uitgewerkt in bijlage 6.
In de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 21 januari 2021 is inzake de incidentele bate verkoop Pottendijk besloten om € 297.088 toe te voegen aan de bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme.

	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsreserve personele inzet		
Saldo per 1 januari	67.455	60.307
Toevoegingen	23.000	23.000
Onttrekkingen	-39.000	0
Onttrekkingen	-15.852	-15.852
Saldo per 31 december	**35.603**	**67.455**

De bestemmingsreserve wordt gebruikt als er sprake is van inzet van additioneel personeel ten gevolge van hoge werkdruk bij projecten en/of administratieve druk. Volgens besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 24 maart 2021 is een bedrag van € 39.000 toegevoegd aan de algemene reserve vanuit de bestemmingsreserve personele inzet.

	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsreserve onderhoud		
Saldo per 1 januari	43.569	43.569
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	**43.569**	**43.569**

De bestemmingsreserve wordt gebruikt voor het opvangen van de onderhoudskosten.

	31-12-2021	31-12-2020
Bestemmingsreserve ontwikkeling infrastructuur recreatie		
Saldo per 1 januari	50.696	50.696
Toevoegingen	0	0
Onttrekkingen	0	0
Saldo per 31 december	**50.696**	**50.696**

De bestemmingsreserve wordt gebruikt ten behoeve van nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot fietsen, wandelen en paardrijden.

	31-12-2021	31-12-2020
Voorzieningen		
Voorziening verhuizing	0	15.685
	0	**15.685**

Voor de afronding van de verhuizing is in 2020 een voorziening verhuizing opgenomen, in 2021 werd dit gerealiseerd.

Vlottende passiva

Netto-vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

	31-12-2021	31-12-2020
Overige schulden		
Salarissen	0	6.339
Wandelnetwerk	5.675	26.601
Overige	134.334	153.954
	140.009	**186.894**

Bij de afronding van het wandelnetwerk De Wolden is een restantbedrag gereserveerd voor het plaatsen van frames en bewegwijzeringsborden. Vorig jaar betrof dit het plaatsen van borden voor de overgang van de ene fase naar de andere.

Overlopende passiva

	31-12-2021	31-12-2020
Onderhanden projecten	862.977	598.299
Accountantskosten	7.350	7.350
Kruisposten	80	633
Voorziening ww	834	416
CAO wijzigingen	18.274	0
Bijdrage Koloniën	19.000	0
Energieafrekening	6.000	0
Salarisverwerking	5.363	4.035
Diversen	13.123	15.525
	933.001	**626.258**

De onderhanden projecten worden nader toegelicht in bijlage 4a + b.
Met betrekking tot de CAO (1,5 % loonsverhoging en corona-onkostenvergoeding) zijn er eind 2021 aanpassingen geweest, de uitbetaling zal plaatsvinden in 2022.
In het kader van toeristische informatievoorzieningen was er in 2021 een toezegging gedaan van € 19.000 aan de Koloniën van Weldadigheid. De uitbetaling zal plaatsvinden in 2022.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen ultimo 2021
Recreatieschap Drenthe had gronden in bezit aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Deze gronden werden gepacht door de Motorsportvereniging Motodrôme uit Emmen en de Stichting Schiet- en Jachtsportcentrum uit Emmen. Jaarlijks werd van beiden een erfpacht- canon ontvangen. De gronden zijn in 2020 verkocht aan beide pachters.

Het kopieerapparaat is in gebruik middels een operationale leaseovereenkomst. Deze overeenkomst loopt af per 15 december 2026; de leasetermijn bedraagt per kwartaal € 535,26 (excl. btw). Naast de leaseovereenkomst loopt er een onderhoudscontract, waarin een standaard afname-aantal van kopieën is inbegrepen. Dit contract bedraagt € 362,70 per kwartaal. Deze overeenkomst loopt tot 31 december 2026.

De kantoorruimte Planetron (Drift 11c, Dwingeloo) wordt gehuurd. Het contract loopt af per 31 december 2025. De huurprijs bedraagt per jaar € 42,500,-- (excl. btw); hierbij vindt een jaarlijkse indexering plaats vanaf 1 januari 2022.

Jaarlijks wordt een bijdrage (€ 1.500,--) betaald aan de Stichting Watersportvoorzieningen Appelscha. Deze bijdrage komt ten goede aan het onderhoud van het sanitairgebouw te Appelscha. De looptijd van deze vergoeding is voor onbepaalde tijd.

Gebruik woord en beeldmerk Tour de TT. Gedurende 10 jaar een abonnementsbedrag voor merkbewaking € 142,--. Loopt af in het jaar 2023.

Recreatieschap Drenthe heeft een meerjarig contract lopen voor het ontwikkelen van cartografische bestanden (fiets- en wandelcartografie). Deze samenwerking heeft een looptijd van minimaal 4 jaar (ingaande 1 juli 2021). Hiervoor is een jaarlijkse vergoeding verschuldigd van € 1,000,-- per jaar (jaarlijks te indexeren).

Voor de automatisering heeft Recreatieschap Drenthe een leveringsovereenkomst met RSE Telecom en ICT B.V. afgesloten, dit betreft een gebruikerscontract De maandelijkse kosten bedragen € 453,33. Het contract loopt af per 31 december 2021, hierna geldt een opzegtermijn van 1 kalendermaand.

Voor de telefonie heeft Recreatieschap Drenthe met RSE Telecom en ICT B.V. een contract afgesloten. De maandelijkse kosten bedragen € 95,50. Het contract loopt af per 1 januari 2026.

Er zijn diverse losse telefooncontracten afgesloten met wisselende aflooptermijnen.

Voor de schoonmaakwerkzaamheden heeft Recrecatieschap Drenthe een overeenkomst met TDS schoonmaakservice. De maandelijkse kosten bedragen € 370,77. Het contract loopt af per 3 februari 2022. Deze overeenkomst wordt na afloop stilzwijgend verlengd voor één jaar.

Voor het koffieapparaat heeft Recreatieschap Drenthe een huurovereenkomst afgesloten met Peeze.
De maandelijkse kosten bedragen € 127,--. Het contract loopt af per 2 maart 2026.

Voor de beveiliging heeft Recreatieschap Drenthe een onderhoudscontract afgesloten bij All Inn beveiligingssystemen.
De jaarlijkse kosten bedragen € 150,--. Het contract loopt af per 1 juni 2026.

Ultimo boekjaar is er een schuld aan opgebouwde vakantiedagen van personeel (€ 12.340,--).

EMU-saldo
Het EMU-saldo is het saldo van inkomsten en uitgaven van de overheid op transactiebasis in een bepaalde periode (boekjaar). Kortweg geeft het EMU-saldo aan of er in een bepaald jaar meer geld is uitgegeven dan er in dat jaar is binnengekomen, of dat er netto geld is overgehouden. Het EMU-saldo is daarmee een indicatie voor de ontwikkeling van de liquiditeits- en financiële positie (eigen vermogen en schulden). Tevens heeft het EMU-saldo een vergelijkbare functie als het kasstroomoverzicht.

Om de overheidsfinanciën in de Eurozone robuust te houden, zijn in Europees verband afspraken gemaakt over het toegestane maximale tekort van het EMU-saldo op nationaal niveau. Omdat het EMU-saldo van alle decentrale overheden onderdeel uitmaakt van het EMU-saldo op nationaal niveau is het voor decentrale overheden (en dus voor gemeenschappelijke regelingen verplicht gesteld om het eigen EMU-saldo te vermelden in de begroting en de jaarrekening.

Berekening EMU-saldo
Het EMU-saldo van Recreatieschap Drenthe komt op basis van de realisatie 2021 uit op € 236.784,-- (neg).
Dit betekent dat in EMU-termen de uitgaven € 236.784,-- euro hoger zijn dan de inkomsten.

Hieronder volgt een overzicht van de berekening van het EMU-saldo:

Berekening EMU-saldo

	Realisatie 2021	Begroting 2021	Realisatie 2020
Exploitatiesaldo voor mutaties reserves	49.527	7.148	689.116
Mutatie materiële vaste activa	4.470	2.816	-5.815
Mutatie voorzieningen	-15.685	0	-19.315
Mutatie voorraden	-1.096	0	-1.672
Uitbetaling verkoop Pottendijk	-274.000		
Gerealiseerde boekwinst verkoop MVA	0	0	0
Berekend EMU-saldo	**-236.784**	**9.964**	**662.314**

Toelichting op de programmarekening 2021

(bedragen in euro's)

BATEN

Personeel		Werkelijk	
Begroting	Werkelijk		
	2021	2021	2020
Administratieve werkzaamheden	0	0	1.071
Detachering overig	3.420	0	11.909
	3.420	**0**	**12.980**

In 2021 hebben 2 medewerkers middels een detacheringscontract, aanvullend op hun taken bij het Recreatieschap, ondersteuning geboden aan de gemeenten Meppel, De Wolden en Hoogeveen.

Voor de Gebiedscoöperatie ZuidWest-Drenthe werden administratieve werkzaamheden uitgevoerd, dit werd in 2020 afgerond. In 2020 was gedurende de maanden februari en maart een medewerker gedetacheerd.

Huisvesting	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Erfpachtcanon	0	7.470	4.338
Huurinkomsten	5.469	0	14.000
Bijdrage loods uit onderhoud	0	5.000	5.000
	5.469	**12.470**	**23.338**

Recreatieschap had gronden in bezit aan de Pottendijk te Emmer-Compascuum. Deze gronden waren in erfpacht uitgegeven aan de Motorsportvereniging Motodrôme en de Stichting Schiet- en Jachtsportcentrum. De gronden waren voor 50 jaar in erfpacht uitgegeven. De erfpachtregeling is vervallen bij de verkoop van de gronden in 2020.

Een deel van het pand werd onderverhuurd aan Vitale Vakantieparken.

Ten laste van de onderhoudskosten werd een bijdrage gedaan voor de huur van de loods. Begin 2021 zijn het gereedschap en de bewegwijzeringsborden verhuisd van een opslag in Wijster naar een opslag op het industrieterrein in Dwingeloo. Gezien de gewijzigde situatie is de overboeking bijdrage loods uit onderhoud komen te vervallen.

Overige opbrengsten

	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Recreatiecongres	0	7.570	0
Recreatiesociëteit	0	8.490	0
Excursie	3.334	2.160	0
Verkoop kaarten e.d.	19.939	0	17.192
Cursus R&T-ambtenaren e.a.	4.900	0	0
Overige ontvangsten	10.890	0	12.476
	39.063	**18.220**	**29.668**

Jaarlijks wordt er in het najaar een Recreatiecongres georganiseerd.Vanwege Covid-19 was er geen congres in 2021 en in 2020 was het online (deelnemers betaalden geen eigen bijdrage).

Deelnemers van de Recreatiesociëteit betalen een lidmaatschap. Dit kwam in 2021 en 2020 te vervallen. Vanwege Covid-19 konden er geen bijeenkomsten georganiseerd worden.

Jaarlijks wordt er een bestuursexcursie georganiseerd, deze kon in september 2021 plaatsvinden. In 2020 was er geen bestuursexcursie.

De verkoop van kaarten e.d. is niet opgenomen in de begroting.

Door vernieuwing fietsnetwerk, aanleg wandelnetwerken en een stijging van het aantal toeristen in Drenthe werden er meer kaarten verkocht.

Indien er vraag naar is worden door het Recreatieschap cursussen georganiseerd. De deelnemers betalen hiervoor een bijdrage. In 2021 werd er een masterclass, waardevol toerisme, georganiseerd.

De overige ontvangsten zijn o.a. bebording, frames en aanleg routes derden.

Bijdrage gemeenten	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Bijdrage gemeenten	**895.739**	**895.739**	**897.901**

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in de exploitatiekosten (zie bijlage 1).

Bijdrage gemeenten fonds Recreatie en Toerisme	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Bijdrage gemeenten	**309.442**	**309.442**	**303.606**

De gemeentelijke bijdrage omvat de in de gemeenschappelijke regeling overeengekomen bijdrage in het fonds Recreatie en Toerisme (zie bijlage 2).

Projecten	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Toegerekende projectontvangsten	**339.368**	**p.m.**	**221.997**

Het mutatiesaldo voor de projecten verschilt per jaar (zie bijlage 4a).

Toelichting op de programmarekening 2021

(bedragen in euro's)

LASTEN

Personeel	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Bruto salarissen	563.343	449.400	536.079
Sociale lasten	168.014	192.600	161.852
Uren naar projecten	-160.793	-45.000	-123.042
Inlenen van personeel	2.983	0	3.448
Kosten salarisverwerking	5.363	3.265	4.035
Opleiding	1.055	5.985	6.943
Voorziening personeel	0	0	-35.000
Overige kosten	6.662	1.630	6.526
	586.627	**607.880**	**560.841**

In het jaar 2021 waren er 9,24 fte in dienst en in het jaar 2020 waren er 9,13 fte in dienst (10 medewerkers, 1 oproepkracht en 2 tijdelijke medewerkers).

De 2 tijdelijke medewerkers zijn in dienst voor ondersteuning van de aanleg van de wandelnetwerk projecten. Deze medewerkers waren niet opgenomen in de begroting.

De bruto salarissen laten een verhoging zien van € 27.264 ten opzichte van het jaar 2020. Dit komt door CAO onderhandelingen en de normale doorgroei van medewerkers. 2 medewerkers hebben tijdelijk extra uren gemaakt voor ondersteuning bij gemeenten, op basis van detachering. Tevens waren er vergoedingen aan een stagiaire en 2 medewerkers die een werkervaringsplaats hadden.

Recreatieschap voert diverse projecten uit. Afhankelijk van de projectopzet en het subsidieregime kunnen incidentele uren die projectmatig gemaakt zijn door interne medewerkers doorbelast worden naar projecten. Afhankelijk van het project kunnen de uren tegen een brutosalaris uurtarief dan wel met een opslag geboekt worden.

Dit geeft geen garantie voor de komende jaren. Ten tijde van het opstellen van de begroting waren de door te belasten uren nog niet bekend.

Voorziening personeel, tot 1 november 2020 was er sprake van een verplichting uit een vaststellingsovereenkomst. De voorziening is hiervoor aangewend. De medewerker heeft inmiddels een dienstbetrekking elders.

Huisvesting	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Huur kantoorruimte	42.500	45.000	56.529
Energie kantoorruimte	12.000	10.000	11.201
Onderhoud pand	0	650	0
Huurkosten loods	5.000	8.405	8.484
Schoonmaakkosten	2.040	3.245	3.319
Overige huisvestingskosten	254	2.160	5.177
	61.794	**69.460**	**84.710**

Recreatieschap huurt een gedeelte van het Planetron, Drift 11c te Dwingeloo. Een deel hiervan wordt onderverhuurd aan Vitale Vakantieparken. De huurinkomsten zijn opgenomen onder de baten.

Voor de opslag van gereedschap en bewegwijzeringsborden wordt een loods gehuurd op het industrieterrein in Dwingeloo.

Huisvestingskosten éénmalig	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Eénmalige kosten voor verhuizing	0	0	22.315
Voorziening verhuizing	0	0	15.685
	0	**0**	**38.000**

Op 31 december 2020 waren nog niet alle werkzaamheden in verband met de verhuizing naar het Planetron gereed en nog niet alle facturen waren ontvangen. Hiervoor werd een voorziening getroffen. Deze is in 2021 aangewend.

Onderhoud	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Autokosten	12.373		12.388
Kosten vrijwilligers	1.800		0
Onderhoud algemeen	13.830		31.138
Bewegwijzering	13.838		15.734
Toiletvoorzieningen onderhoud e.d.	8.466		478
Toiletvoorzieningen energie	2.179		2.900
	52.486	**56.240**	**62.638**

De kosten voor onderhoud algemeen kunnen per jaar fluctureren. In 2021 vond er een besparing plaats op cartografie. Er kwam een nieuw contract met de cartograaf en er kan efficiënter gewerkt worden, besparing € 7.000.

In 2021 waren de kosten voor Qgis € 6.500 lager dan in 2020. In verband met de Covid-19-maatregelen gingen de toiletvoorzieningen in 2021 later open en bleven ze in 2020 gesloten. De kosten voor onderhoud toiletvoorziening waren in 2019 € 12.568.

Overige uitgaven	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Recreatiecongres	0	7.575	5.822
Recreatiesociëteit	0	1.080	278
Inkoop kaarten e.d.	16.383	0	8.478
Cursus R&T-ambtenaren e.a.	6.900	0	0
Kosten excursie	3.334	2.160	0
	26.617	**10.815**	**14.578**

Jaarlijks wordt er in het najaar een Recreatiecongres georganiseerd. Vanwege Covid-19 was er geen congres in 2021 en in 2020 was deze online.

De Recreatiesociëteit is een netwerkgroep met deelnemers uit verschillende organisaties 3x per jaar wordt er een thema-bijeenkomst georganiseerd. Maart 2020 was de laatste bijeenkomst. Er werden meer kaarten verkocht waardoor er ook meer kaarten ingekocht werden.

In 2021 werd er een cursus/masterclass georganiseerd. In 2020 kon er geen cursus georganiseerd worden.

De jaarlijkse excursie kon in 2021 weer georganiseerd worden in tegenstelling tot 2020.

Overige uitgaven toeristische informatievoorzieningen	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Toeristische informatievoorziening	63.119	66.480	61.248
Drenthe.nl	51.500	51.000	51.350
	114.619	**117.480**	**112.598**

De uitgaven ten laste van toeristische informatievoorziening betreffen uitgaven voor de produktie van divers (gratis) foldermateriaal (o.a. Drenthe gids). Daarnaast ontvangt Marketing Drenthe jaarlijks een bijdrage voor het up-to-date houden van de database die gebruikt wordt als basis voor www.drenthe.nl.

Bestuur	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Vergaderkosten en dergelijke	**395**	**545**	**349**

In 2021 en 2020 werden bijna alle vergaderingen online georganiseerd.

Bureau	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Werkelijk 2020
Portikosten	1.754	1.080	1.464
Telefoonkosten	4.167	2.710	3.093
Reiskosten	2.788	9.735	5.260
Reiskosten woon- werk	1.096	0	1.627
Representatiekosten	3.942	545	1.203
Kantoorbenodigdheden	3.502	1.080	4.511
Kopieerkosten	938	1.625	1.242
Leasekosten	1.121	1.185	2.178
Kantinekosten	1.834	1.080	1.110
Automatiseringskosten	16.918	9.735	21.845
Documentatie en voorlichting	7.173	1.080	2.272
Abonnementen	2.934	1.515	3.079
Bankkosten	583	765	585
Verzekeringskosten	10.961	10.825	13.541
Accountantskosten	10.500	10.500	10.500
Website	0	0	0
Overige kosten	18.580	585	0
	88.791	**54.045**	**73.510**

Recreatieschap heeft vele contacten met haar opdrachtgevers en met projectbetrokkenen. De afgelopen jaren waren de reiskosten laag omdat de meeste overleggen online plaatsvonden.

De representatiekosten zijn hoger door de kosten van de opening van het pand € 2.000.

De kopieerkosten en leasekosten zijn lager door gezamenlijk gebruik met Marketing Drenthe en Vitale Vakantieparken.

De automatiseringskosten zijn hoger dan begroot. Het Recreatieschap heeft een groep vrijwilligers kunnen werven om te ondersteunen bij controle en onderhoud van routestructuren. Een deel daarvan heeft daarvoor toegang nodig tot de (digitale) informatie. Dit leidt tot een verhoging van de automatiseringskosten.

De kosten voor documentatie en voorlichting zijn met name gestegen voor de opmaak van de jaarrekening en begroting door een extern bedrijf.

Recreatieschap Drenthe heeft een aansprakelijkheidsverzekering overheid. De te betalen verzekeringspremie is afhankelijk van de exploitatie. Deze fluctueert jaarlijks met name door het verloop van de financiën binnen de meerjarige projecten.

De overige kosten zijn gestegen doordat het archief in 2021 overgedragen is aan het Drents Archief. De kosten zijn voor overdracht en instandhouding van het archief.

Afschrijvingen	**Werkelijk**	**Begroting**	**Werkelijk**
	2021	2021	2020
Afschrijvingen	**4.471**	**2.816**	**3.160**

Zie bijlage 3.
De afschrijvingen zijn hoger in verband met de aanschaf van een auto in november 2020.

Recreatie en Toerisme	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Uitgaven projecten in fonds	**267.806**	**309.442**	**199.081**

De uitgaven aan projecten in het fonds Recreatie en Toerisme zijn per jaar verschillend. De toezegging en de daadwerkelijke afronding vindt niet altijd in hetzelfde jaar plaats (zie bijlage 5).

Projecten	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Projectuitgaven	**339.368**	**p.m.**	**221.997**

Het mutatiesaldo voor de projecten verschilt per jaar (zie bijlage 4a).

Algemeen
De begrotingsoverschrijdingen worden gecompenseerd door direct gerelateerde inkomsten of komen pas tot uitdrukking bij het opmaken van de jaarrekening.

Reserves
(bedragen in euro's)

Onttrekking bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Saldo	**0**	**0**	**0**

Onttrekking bestemmingsreserve personele inzet	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Conform begroting	15.852	15.852	15.852
Besluit Algemeen Bestuur	39.000	0	0
	54.852	**15.852**	**15.852**

Zoals in de begroting is opgenomen heeft er een onttrekking plaatsgevonden van € 15.852,-- ten gunste van de brutosalarissen. Er is conform het besluit van 24 maart een bedrag van € 39.000 toegevoegd aan de algemene reserve. In de vergadering van 8 september is besloten deze reserve in te zetten ter vervanging van een langdurig zieke medewerker.

Toevoeging bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Saldo	41.636	0	104.525
	41.636	**0**	**104.525**

Het saldo betreft het verschil tussen ontvangsten en uitgaven in het boekjaar.

Niet alle toezeggingen worden uitbetaald in het jaar van toezegging. De uitbetaling zal dan plaatsvinden in volgende ja(a)r(en). Bepaalde toezeggingen worden pas uitbetaald bij afronding van het project.

In de vergadering van het Algemeen Bestuur van 21 januari 2021 is besloten om een deel van de opbrengst, verkregen uit de verkoop gronden Pottendijk, te doteren aan het stimuleringsfonds.

Toevoeging bestemmingsreserve personele inzet	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Conform begroting	23.000	23.000	23.000
	23.000	**23.000**	**23.000**

Toevoeging Algemene reserve	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Besluit Algemeen Bestuur	39.000	0	0
	39.000	**0**	**0**

Volgens besluit van het Dagelijks Bestuur d.d. 24 maart 2021 is een bedrag van € 39.000 aan de algemene reserve toegevoegd, vanuit de bestemmingsreserve personele inzet, om het weerstandsvermogen op peil te brengen.

Incidentele baten	Werkelijk	Begroting	Werkelijk
	2021	2021	2020
Verkoop Pottendijk	0	0	571.088
	0	**0**	**571.088**

De verkoop van de gronden aan de Pottendijk heeft plaatsgevonden in 2020,
* In de vergadering van het Algemeen Bestuur d.d. 21 januari 2021 is inzake incidentele bate verkoop Pottendijk het volgende besloten:
  - € 297.088 toevoeging aan bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme
  - € 274.000 uitbetaling volgens verdeelsleutel aan de deelnemende gemeenten

Controle**verklaring**

1. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2021

Ons oordeel
Wij hebben de jaarrekening 2021 van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe te Dwingeloo gecontroleerd. Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van zowel de baten en lasten over 2021 als van de activa en passiva van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe te Dwingeloo op 31 december 2021 in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV);
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2021 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2021;
- de programmarekening over 2021; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel
Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado) en de Regeling Controleprotocol Wet normering topinkomens (WNT) 2021 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie ‘Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening’.

Wij zijn onafhankelijk van de gemeenschappelijke regeling Recreatieschap Drenthe zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd
In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Materialiteit
Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 15.000. De bij onze controle toegepaste goedkeuringstolerantie bedraagt voor fouten 1% en voor onzekerheden 3% van de totale lasten inclusief toevoegingen aan reserves, zoals voorgeschreven in artikel 2 lid 1 Bado. Daarbij zijn voor de controle van de in de jaarrekening opgenomen WNT-informatie de materialiteitsvoorschriften gehanteerd zoals vastgelegd in de Regeling Controleprotocol WNT 2021. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn, zoals ook bedoeld in artikel 3 Bado.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie
Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij. De andere informatie bestaat uit:

- Bericht van het Dagelijks Bestuur;
- Programmaverantwoording;
- Verplichte paragrafen; en
- Bijlagen (Bijdrage gemeenten in de exploitatiekosten, Bijdrage gemeenten in het fonds Recreatie en Toerisme, Overzicht materiële vaste activa, Onderhanden projecten en Toelichting op lopende projecten, Stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme, Bestemmingsreserve stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme en WNT-verantwoording 2021).

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) en de bepalingen van en krachtens de WNT is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materi le afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het Bericht van het Dagelijks Bestuur, de Programmaverantwoording, de Verplichte paragrafen en de Bijlagen in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening
Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de begroting en met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de financiële positie voldoende is om de gemeenschappelijke regeling in staat te stellen de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de risico's kunnen worden opgevangen toelichten in de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de gemeenschappelijke regeling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening
Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controle-opdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Besluit accountantscontrole decentrale overheden (Bado), de Regeling Controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - dat baten en lasten alsmede de balansmutaties als gevolg van fouten of fraude niet in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen,

  het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de gemeenschappelijke regeling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur afweging dat de gemeenschappelijke regeling in staat is de risico's vanuit de reguliere bedrijfsvoering financieel op te vangen aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de gemeenschappelijke regeling haar financiële risico's kan opvangen. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de gemeenschappelijke regeling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
  het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Assen, 7 maart 2022
UNP accountants adviseurs B.V.
namens deze

Digitaal getekend door Ferdy Geertsma

De digitale ondertekening van dit document door drs. F. Geertsma RA ziet op de ondertekening van de controleverklaring d.d. 7 maart 2022

drs. F. Geertsma RA

Verplichte **paragrafen**

Verplichte paragrafen

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Algemeen; externe risico's
Recreatieschap Drenthe is een gemeenschappelijke regeling die zich bezig houdt met het stimuleren van recreatie en toerisme. Het afgelopen jaar was ook het Covid-19 virus nog onder ons. Dit had grote gevolgen voor de samenleving en ook vooral voor de sector waarvoor het Recreatieschap actief is.

Het Covid-19 virus kan en zal op lange termijn doorwerken in de investeringscapaciteit van de sector en de groeipotentie. Uiteraard hoopt het Recreatieschap dat de sector een spoedig herstel tegemoet kan zien, maar hier is geen garantie voor. Het kan betekenen dat het economisch klimaat voor langere tijd in een aantal sectoren te maken krijgt met een terugslag. Dit kan resulteren in minder investeringscapaciteit (toekomstige projecten komen moeizamer van de grond vanwege geringe cofinancieringscapaciteit).

Ook ziet het Recreatieschap dat de financiële positie van gemeenten verslechterd is ondanks alle maatregelen vanuit het Rijk. Hierdoor kan de beslissing vallen minder te willen of kunnen bijdragen aan nieuwe projecten van het Recreatieschap. Uiteraard is dit spijtig zeker gezien de gedachte waarop het Recreatieschap gebaseerd is: 'Samen Sterker door Samen te Werken'.

Financiële risico's
Het huidige risicomanagement is met name gebaseerd op de bepalingen van de BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten). Op 1 januari 2004 is het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV) in werking getreden. Twee keer per jaar, bij de begroting en bij de jaarrekening, moeten de belangrijkste financiële risico's worden geactualiseerd en doorgerekend. Recreatieschap moet een eigen vermogen, een weerstandsvermogen, hebben om deze financiële risico's af te kunnen dekken, mochten ze zich voordoen.

De paragraaf weerstandsvermogen dient volgens artikel 11 van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) ten minste de volgende inhoud te bevatten:

- A. Een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de regeling beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;
- B. Een inventarisatie van risico's, waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis zijn in relatie tot de financiële positie;
- C. Het beleid betreffende de weerstandscapaciteit en de risico's en de realisatie daarvan.

Tegenover de weerstandscapaciteit staan de risico's die het Recreatieschap loopt. Reguliere risico's – risico's die zich regelmatig voordoen en die veelal vrij goed meetbaar zijn – maken geen deel uit van deze paragraaf. Hiervoor zijn immers verzekeringen afgesloten of voorzieningen gevormd.

De risico-inschatting is gestoeld op diverse aannames. De globale inschatting van kans en omvang is tijdsgebonden, waarbij het (voortschrijdend) inzicht sterk afhankelijk is van vele onzekere toekomstige factoren. Onder dergelijke risico's wordt derhalve verstaan: alle redelijk voorzienbare onzekerheden die niet direct vooraf kwantificeerbaar zijn. Daarom kunnen er geen voorzieningen voor worden gevormd.

Om te bepalen of het weerstandsvermogen toereikend is, moet de benodigde weerstandscapaciteit die uit de risico-inventarisatie voortkomt, worden afgezet tegen de beschikbare weerstandscapaciteit. Dit biedt een beter inzicht welke tegenvallers kunnen worden gevangen, zonder dat dit impact heeft op de reeds bestaande plannen. De uitkomst van die berekening vormt het weerstandsvermogen. Voor deze zogenoemde ratio geldt in zijn algemeenheid dat een relatie van 1 tot 1,4 gezien wordt als voldoende (beneden de 1 is onvoldoende tot matig). Het Recreatieschap streeft naar een ratio van 1 hetgeen gezien mag worden als "voldoende".

Om een goed beeld te geven van de structurele exploitatie en de projecten zijn een aantal gegevens over de afgelopen jaren opgenomen (bedragen in euro's).

	2021	2020	2019
Algemene reserve	148.013	102.658	98.518
Stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme	882.660	543.936	439.411
Bestemmingsreserve personele Inzet	35.603	67.455	60.307
Bestemmingsreserve onderhoud	43.569	43.569	43.569
Bestemmingsreserve ontwikkeling infrastructuur	50.696	50.696	50.696
Resultaat boekjaar na bestemming	743	6.355	4140
Totale exploitatie (excl. projecten)	1.203.606	1.149.465	1.247.473
Totaal projecten	339.368	221.997	433.411

De weerstandscapaciteit bestaat uit de middelen om niet begrote kosten op te kunnen vangen. De weerstands-capaciteit is het bedrag van het eigen vermogen dat vrij aanwendbaar is. Dit betreft de algemene reserve.

Personeel
Een kleine organisatie als het Recreatieschap is kwetsbaar voor wat de personele bezetting betreft. Voor veel functies is de beschikbaarheid van vervanging op hetzelfde kwalitatieve niveau niet haalbaar. Dit betekent al snel dat een beroep gedaan moet worden op externe ondersteuning. Een interim-functionaris zal uit het weerstands-vermogen bekostigd moeten worden.

Daarnaast kent het huidige personeelsbestand weinig leeftijdsdiversiteit. Enerzijds betekent dit dat het Recreatieschap wellicht te weinig gebruik maakt van kennis van de verschillende leeftijdsgroepen Daarnaast houdt dit een risico in op uitval c.q. verlies van kennis op het moment dat de werknemers richting de pensioengerechtigde leeftijd gaan. Tevens kan door het fysiek zwaardere werk voor met name 'routebureaumedewerkers' er meer ziekteverzuim c.q. uitval ontstaan.

Ook heeft het Recreatieschap te maken met een werknemer die gebruik maakt van politiek verlof. Deze werknemer heeft een 'terugkeer garantie'; dit betekent dat de kans bestaat dat op termijn deze werknemer weer terugkeert binnen het personeelsbestand.

De geringe omvang en opbouw van de organisatie evenals de werkdruk kunnen financiële risico's tot gevolg hebben. De ontwikkelingen worden door het bestuur en management nauwlettend gevolgd. Periodiek vinden beoordelingsgesprekken plaats waarin aandacht is voor werkdruk en het gewenste ontwikkelperspectief van het personeel.

Op basis van onze inschattingen (kans en impact) komen we tot:
- Vervanging bij ziekte en calamiteit (directie); 6 maanden, dagtarief € 1.000, 2 dagen per week € 52.000.
- Vervanging bij ziekte en calamiteit (administratie/routebureau); 6 maanden, dagtarief € 500, 2 dagen per week € 26.000.
- Risico leeftijdsopbouw/ uitval/ politiek verlof;12 maanden, € 50.000.

In totaal betreft het financieel risico voor Personeel hiermee € 128.000.

Onroerende zaken
Het Recreatieschap heeft sinds eind 2020 geen onroerende zaken in eigendom. Waardedaling of hiermee samenhangende risico's zijn er derhalve niet.

Materieel
Het Recreatieschap heeft geen gebouwen in eigendom en geen omvangrijke investeringen in materiële vaste activa gedaan. Er bestaan derhalve geen significante risico's omtrent waardering, vervanging en onderhoud.

Interne beheersing
Het Recreatieschap kent, net als iedere andere organisatie, mee- en tegenvallers in de sfeer van organisatie en overige kosten. Dit kan bijvoorbeeld betrekking hebben op overschrijding van budgetten voor huisvesting, communicatie, kantoor en overige kosten.

Dergelijke tegenvallers dienen opgevangen te kunnen vanuit het weerstandsvermogen. Het budget voor dit type kosten is bij het Recreatieschap ongeveer € 200.000 per jaar. Indien een tegenvaller blijkt in het verslagjaar zal dit, bij continuïteit van de tegenvaller, d.m.v. een begrotingswijziging in het daarop volgende jaar dienen te worden voorgelegd aan de deelnemers van de regeling.

	Kans en impact	Financieel risico
Budgetoverschrijding	10 % van geraamde kosten	€ 20.000 gedurende 1 jaar

Behalve aan de kostenkant kunnen ook de opbrengsten tegenvallen. Het Recreatieschap kent geen grote stromen hierin. De opbrengsten bestaan uit contributie en ontvangen bijdragen voor activiteiten die het Recreatieschap organiseert. Mochten de activiteiten geen/minder doorgang vinden, dan zullen de opbrengsten afnemen. Aangezien dit direct samenhangt met de kosten voor de organisatie, bevat dit geen risico voor het Recreatieschap Drenthe.

Behalve aan de kostenkant kunnen ook de opbrengsten tegenvallen. Het Recreatieschap kent geen grote stromen hierin. De opbrengsten bestaan uit contributie en ontvangen bijdragen voor activiteiten die het Recreatieschap organiseert. Mochten de activiteiten geen/ minder doorgang vinden, dan zullen de opbrengsten afnemen. Aangezien dit direct samenhangt met de kosten voor de organisatie, bevat dit geen risico voor het Recreatieschap Drenthe.

Projecten
De projecten staan bij het Recreatieschap feitelijk buiten de exploitatie. Ter financiering van de projecten wordt een beroep gedaan op externe subsidiegevers. Daarnaast wordt aan een aantal projecten een bijdrage vanuit het stimuleringsfonds Recreatie en Toerisme toegekend. Het saldo van het stimuleringsfonds vormt feitelijk een buffer om de projecten te financieren en de eventuele mee- en tegenvallers op te vangen.

Tegenvallers zullen de mogelijkheden in de toekomst om projecten uit te voeren beperken maar zullen in de basis de weerstandscapaciteit van het Recreatieschap niet aantasten. De stand van de projecten wordt periodiek scherp beoordeeld zodat mogelijke afwijkingen tijdig in beeld komen. In de berekening van het weerstandsvermogen wordt om vorenstaande redenen dan ook met de projecten geen rekening gehouden.

Wederom zijn in 2021 projecten uitgevoerd en in uitvoering genomen. Deze projecten worden administratief en financieel verantwoord via een projectenadministratie. Regelmatig vindt overleg plaats tussen de projectverantwoordelijke en de projectuitvoerende. Aandacht wordt hierbij gevestigd op de juiste toepassing van de subsidievoorwaarden en de actualiteit van de projectadministratie. Hierdoor worden de financiële risico's tot een minimum beperkt.

Balansrisico's
Dit betreft o.a. openstaande vorderingen, afschrijvingsmethodiek op activa etc. Gezien het bedrag en bij welke organisatie c.q. bedrijf wij een vordering hebben openstaan, zullen deze vorderingen in 2021 daadwerkelijk worden ontvangen (het zijn vorderingen met een legitieme basis). Betreffende de gehanteerde afschrijvingsmethodiek is grotendeels aansluiting gezocht bij de gemeentelijke uitgangspunten. Derhalve is er geen sprake van een financieel risico.

Gerechtelijke procedures
Op dit moment worden geen juridische procedures door of tegen de gemeenschappelijke regeling gevoerd. Derhalve is er geen sprake van een financieel risico.

Onderhoud sanitaire voorzieningen ten behoeve van de recreatievaart
In het kader van de bestrijding van de legionellabacterie vindt in het seizoen periodieke controle plaats. De fysieke toestand van de gebouwen is redelijk.Deze kosten zijn opgenomen in de begroting, derhalve is er geen sprake van een financieel risico.

Mogelijke invoer vennootschapsbelastingplicht
Per 1 januari 2016 is de wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen van kracht geworden. De organisatie kent een gering aantal kleinschalige commerciële activiteiten. Het risico dat deze wet op het Recreatieschap van toepassing is, acht zij beperkt.

Samenvatting en afweging
Resumerend kan tot de volgende opstelling gekomen worden met betrekking tot het gewenste niveau van het benodigde weerstandsvermogen op basis van de geformuleerde uitgangspunten:

Totaaloverzicht	**Financieel risico**
Personeel	€ 128.000
Materieel	0
Interne beheersing	20.000
Overige opbrengsten	0
Projecten	0
Totaal	**€ 148.000**

Afgewogen kan worden dat de risico's zich meestal niet tegelijkertijd voordoen. Dit betekent dat de omvang van het benodigde weerstandsvermogen niet per se de optelsom van de samenstellende delen (kans en impact) behoeft te vormen. Verder kan opgemerkt worden dat het Recreatieschap een gemeenschappelijke regeling is. Deze rechtsvorm betekent uiteindelijk dat mochten de financiële middelen van het Recreatieschap ontoereikend blijken te zijn, de deelnemende gemeenten de tekorten dienen aan te vullen.

De huidige omvang van de weerstandscapaciteit is per 31 december 2021 € 148.013,=. De ratio weerstandsvermogen bedraagt € 148.013 / € 148.000 = 1,00. Dit is gezien de omvang van de activiteiten en huidige inzichten door het bestuur als voldoende geacht. Als tegenvallers niet gedekt kunnen worden zullen de deelnemende gemeenten tekorten moeten aanvullen.

Financiële kengetallen
Om een oordeel te geven over de financiële positie van het Recreatieschap zijn naast de berekening van het weerstandsvermogen de volgende belangrijke financiële kengetallen berekend.

Financiële kengetallen	**Realisatie 2020**	**Begroting 2021**	**Realisatie 2021**	**Norm**
Netto schuldquote	-66,72%	-64,51%	-71,46%	< 130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen	-66,72%	-64,57%	-71,46%	< 130%
Solvabiliteitsratio	62,57%	58,05%	51,98%	> 25%
Structurele exploitatieruimte	7,34%	1,23%	4,51%	> 0%
Overhead	29%	30%	26%	

Netto schuldquote
De netto schuld weerspiegelt het niveau van de schuldenlast van Recreatieschap ten opzichte van de eigen middelen. De netto schuldquote geeft een indicatie van de druk van de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie. Hoe lager het percentage, hoe beter. Ten opzichte van het voorgaande boekjaar is een verbetering van netto schuldquote te zien.

Solvabiliteitsratio
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin Recreatieschap in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Het gerealiseerde percentage van 51,98% ligt ruimschoots boven de norm van 25% of hoger. Het stimuleringsfonds recreatie & toerisme draagt met name bij aan de solvabiliteit.

Structurele exploitatieruimte
Voor de beoordeling van het structurele en reële evenwicht van de begroting wordt onderscheid gemaakt tussen structurele en incidentele baten en lasten. Bij incidentele baten en lasten gaat het om eenmalige gebeurtenissen die zich gedurende maximaal drie jaar voordoen. In 2020 betreft dit de verhuizing naar de nieuwe locatie en de verkoop van de gronden aan de Pottendijk in Emmen. De structurele exploitatieruimte wordt bepaald door het saldo van de structurele baten en lasten en het saldo van de structurele onttrekkingen en toevoegingen aan reserves gedeeld door de totale baten (exclusief de mutatie van de reserves) en uitgedrukt in een percentage. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Met het gerealiseerde percentage van 4,51% is sprake van een positieve exploitatieruimte in 2021. Het percentage is lager dan vorig jaar, dit wordt veroorzaakt door een minder sterke toename van de structurele baten ten opzichte van de structurele lasten, wat verklaard wordt doordat er in 2021 meer aanspraak is gemaakt op het stimuleringsfonds recreatie & toerisme dan vorig jaar.

De uitbraak van het covid-19 virus was hier vorig jaar een belangrijke verklaring voor, minder projecten konden worden opgepakt waardoor er minder aanvragen werden ingediend voor een bijdrage uit het fonds.

Overhead
Dit kengetal geeft inzicht in de kosten die zoveel mogelijk direct worden toegerekend aan de betreffende taken/activiteiten. De ondersteunende taken van secretariaat, financiële administratie, directie, huisvesting en bestuurskosten behoren, wettelijk gezien, binnen het Recreatieschap tot de overhead. Hierbij de kanttekening dat het Recreatieschap een echte uitvoeringsorganisatie is en alle medewerkers zowel directie, secretariaat als financiële administratie ook projectmatig ingezet worden.

Overzicht van incidentele baten en lasten
Volgens de BBV is het verplicht om een overzicht te presenteren van de incidentele baten en lasten. Op die manier kan worden beoordeeld of en in hoeverre er sprake is van een sluitende begroting. Recreatieschap Drenthe hanteert hierbij de volgende uitgangspunten:

- Als bestaand structureel beleid, niet zijnde een tijdelijke geldstroom, binnen de termijn van drie jaar een wijziging ondergaat dan worden de daarmee samenhangende lasten of baten in het begrotingsjaar niet als incidenteel aangemerkt. Budgetverschillen op activiteiten inzake structureel bestaand beleid kwalificeren wij dus als “structureel”.
- Toevoegingen aan en onttrekkingen uit de reserves worden als incidenteel beschouwd als het gaat om niet-structurele toevoegingen aan een bestemmingsreserve of dekking van incidentele lasten.
- Meerjarige tijdelijke geldstromen waarvan de eindigheid vastligt vanwege een bestuursbesluit kwalificeren wij als incidentele baten en lasten, ook als de geldstroom (nog) langer duurt dan drie jaar. Hiervan is sprake bij bijvoorbeeld projecten die langer dan drie jaar duren, maar waarvan wel bekend is dat die bijdrage op termijn stopt.

De over 2021 gerealiseerde incidentele baten en laten zich als volgt te specificeren:

Incidentele baten en lasten

Incidentele baten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Personeel - detachering	11.909	-	3.420
Incidentele baten - verkoop Pottendijk	571.088	-	-
Mutatie algemene reserve uit bestemmingsreserve	-	-	39.000
Totaal incidentele baten	**582.997**	**-**	**42.420**

Incidentele lasten	Realisatie 2020	Begroting 2021	Realisatie 2021
Huisvestingskosten eenmalig	38.000	-	-
Bureau - overdragen archief	-	-	18.554
Onttrekking bestemmingsreserve personele inzet	-	-	39.000
Totaal incidentele lasten	38.000	-	57.554
Saldo incidentele baten en lasten	**544.997**	**-**	**-15.134**

Financiering

Algemeen
Het belangrijkste thema van de wet financiering decentrale overheden (wet Fido) is het inzicht geven in de treasuryfunctie bij decentrale overheden. De doelstellingen, richtlijnen en limieten van het voorgestane beleid zijn vastgelegd in het treasurystatuut. De treasuryparagraaf is één van de onderdelen waarmee de wetgever beoogt de transparantie en bestuurlijke beheersbaarheid van deze functie te bevorderen.

De wet Fido schrijft voor dat samen met de jaarstukken ook de overzichten met betrekking tot de renterisiconorm en de kasgeldlimiet bij Gedeputeerde Staten moeten worden ingediend. Evenals in 2020 is er geen sprake van een vaste schuld (langlopende lening), een overzicht betreffende de renterisiconorm is voor 2021 derhalve niet van toepassing.

Om praktische redenen is ervoor gekozen het model ‘kasgeldlimiet’ in deze paragraaf op te nemen. De kasgeldlimiet (de ruimte voor korte financiering) wordt volgens de wet Fido bij aanvang van het kalenderjaar 2021 gesteld op 8,2%. Van het begrotingstotaal van € 1.235.871 is dat € 101.341.

Recreatieschap heeft in 2021 geen gebruik gemaakt van kasgeldleningen.

	1e kw 2021	2e kw 2021	3e kw 2021	4e kw 2021
Omvang begroting per 1 januari (=grondslag)	1.235.871	1.235.871	1.235.871	1.235.871
Toegestane kasgeldlimiet				
in procenten van de grondslag	8,2	8,2	8,2	8,2
in een bedrag	101.341	101.341	101.341	101.341

Berekening netto-vlottende schuld
Vlottende schuld -/- vlottende middelen: € 140.009 -/- € 1.952.839 = -/- € 1.812.830

Toetsing kasgeldlimiet
Kasgeldlimiet -/- netto vlottende schuld: € 101.341 -/- -/- € 1.812.830 = € 1.914.171.

Verbonden partijen

Algemeen
Een verbonden partij is een privaat dan wel publiekrechtelijke organisatie, waarin het Recreatieschap een bestuurlijk en een financieel belang heeft. In 2021 was er geen sprake van een verbonden partij.

Grondbeleid

In het verslagjaar 2020 zijn de gronden rond de locatie Pottendijk (gemeente Emmen) verkocht aan de pachters. De verkoop heeft plaatsgevonden op basis van de getaxeerde waarde. De verkoopopbrengst bestaat uit een eenmalige verkoopopbrengst en een 16-jarige toekomstige opbrengst. De toekomstige opbrengst zal ontvangen worden zodra de exploitatie van het geplande windmolenpark in productie wordt genomen.

Bedrijfsvoering

Zie jaarverslag.

Ondertekening

De heer R.E. Kleine (voorzitter)

De heer D.B. Dijkstra (directeur Recreatieschap Drenthe)

Bijlagen

Bijlage 1

(bedragen in euro's)

Bijdragen gemeenten in de exploitatiekosten (bijdrageregeling) 2021

Gemeente	in %	Werkelijk 2021	Begroting 2021	Nog te ontvangen in 2022
Aa en Hunze	7,75	64.576	64.576	0
Assen	7,50	62.494	62.494	0
Borger-Odoorn	8,00	66.660	66.660	0
Coevorden	9,25	77.075	77.075	0
De Wolden	6,75	56.244	56.244	0
Emmen	18,00	149.984	149.984	0
Hoogeveen	8,00	66.660	66.660	0
Meppel	4,00	33.330	33.330	0
Midden-Drenthe	10,00	83.325	83.325	0
Noordenveld	7,25	60.410	60.410	0
Ooststellingwerf	7,50	62.493	62.493	0
Tynaarlo	6,25	52.078	52.078	0
Westerveld	7,25	60.410	60.410	0
Totaal	**107,5**	**895.739**	**895.739**	**0**

Bijlage 2

(bedragen in euro's)

Bijdragen gemeenten 2021 in het fonds Recreatie en Toerisme ter stimulering van projecten in het kader van Recreatie en Toerisme (bijdrageregeling).

Gemeente		Werkelijk 2021	Begroting 2021	Nog te ontvangen in 2022
Aa en Hunze		46.368	46.368	0
Assen		17.809	17.809	0
Borger-Odoorn		37.773	37.773	0
Coevorden		48.810	48.810	0
De Wolden		16.866	16.866	0
Emmen		14.492	14.492	0
Hoogeveen		14.176	14.176	0
Meppel		14.617	14.617	0
Midden-Drenthe		22.780	22.780	0
Noordenveld		15.623	15.623	0
Ooststellingwerf		15.934	15.934	0
Tynaarlo		17.963	17.963	0
Westerveld		26.231	26.231	0
Totaal		**309.442**	**309.442**	**0**

Bijlage 3

Overzicht materiële vaste activa

Omschrijving	Aanschaf-datum	Afschrijv. %	Aanschaf-waarde begin boekjaar	Vermeer-deringen	Vermin-deringen	Aanschaf-waarde einde boekjaar	Totale afschrijving begin boekjaar	Afschrijving desinves-teringen	Boek-waarde begin boekjaar	Afschrijving boekjaar	Boek-waarde einde boekjaar	Rest-waarde begin boekjaar	Rest-waarde einde boekjaar
Vervoermiddelen													
Bedrijfsauto's													
Volkswagen 3-VLX-11	01-03-2011	20,00	19.708	0	0	19.708	16.708	0	3.000	0	3.000	3.000	3.000
Volkswagen 5-VZK-31	16-10-2012	20,00	20.250	0	0	20.250	17.250	0	3.000	0	3.000	3.000	3.000
Aanhanger + wijzer	30-04-2015	20,00	3.597	0	0	3.597	3.597	0	0	0	0	0	0
Volkswagen 6-VXS-11	02-12-2019	20,00	9.950	0	0	9.950	1.939	0	8.011	1.791	6.220	995	995
Peugeot V-325-K	25-11-2020	20,00	7.000	0	0	7.000	105	0	6.895	1.260	5.635	700	700
Subtotaal			60.505	0	0	60.505	39.599	0	20.906	3.051	17.855	7.695	7.695
Automatisering													
HP Pavilion computer	03-04-2017	20,00	1.147	0	0	1.147	860	0	287	230	57	0	0
Beeldschermen 3x	18-04-2018	20,00	3.975	0	0	3.975	2.187	0	1.788	795	993	0	0
Plotter	22-12-2020	20,00	1.975	0	0	1.975	0	0	1.975	395	1.580	0	0
			7.097	0	0	7.097	3.047	0	4.050	1.420	2.630	0	0
Totaal			**67.602**	**0**	**0**	**67.602**	**42.646**	**0**	**24.956**	**4.471**	**20.485**	**7.695**	**7.695**

Bijlage 4a

Onderhanden projecten
(bedragen in euro's)

Naam project	Project nummer	Saldo per 1-1-2021 Vordering	Saldo per 1-1-2021 Schuld	Lasten 2020	Baten 2020	Saldo per 31-12-21 Vordering	Saldo per 31-12-21 Schuld
Regionaal Landschap	790		19.860	2.746	0		17.114
Buitensportfonds	802		35.336	3.866	10.000		41.470
Vitale Vakantieparken	811		15.322	4.402	0		10.920
Vernieuwing fietsknooppuntensysteem	826		26.655	50.080	0	23.425	
Ontwikkeling Hünenweg	830		15.548	124.994	40.499	68.947	
Recreatie Expert Team fase 5	837		51.926	68.405	5.630	10.849	
Wandelkn. Deel 3 Meppel/Westerveld/Noordenveld	845		202.998	82.676	307.191		427.513
Wandelknooppunten onderhoud	850		21.617	6.661	62.878		77.834
Paardrijden en mennen	851		9.298	4.510	2.000		6.788
Bankjes in Drenthe	852		60.000	79.903	0	19.903	
Perspectief 2030	853	19.167		0	25.000		5.833
RET-VVP	854			12.992	112.500		99.508
Ruiterroute De Wolden	855			1.536	3.839		2.303
Wandelkn. Deel 4 Borger-O/Coevorden/Midden-Dr.	856			53.921	241.801		187.880
Wandelplatform	857			539		539	
Wandelkn. Deel 5 rest van Drenthe	858				165.000		165.000
Afgeronde projecten in 2021			139.739	238.952	99.213		0
Mutatie projectsaldo				339.368			
Totaal		**19.167**	**598.299**	**1.077.572**	**1.077.572**	**123.663**	**1.042.163**

Bijlage 4b

Toelichting op lopende projecten
(bedragen in euro's)

Naam project:	**Regionaal Landschap**	
Totale kosten:	44.600	
Subsidie:	40.000	
Bijdrage derden:	4.600	
Startdatum:	1 augustus 2015	
Einddatum:	31 december 2021	gewijzigd naar 31 december 2022
	Saldo per 31 december 2021	17.114
	Nog te verwachten kosten	-17.114
	Nog te verwachten inkomsten	0
	Per saldo	**0**

Naam project:	**Buitensportfonds**	
Totale kosten:	59.923	
Subsidie:	0	
Bijdrage derden:	12.500	
Recreatieschap:	47.423	
Startdatum:	1 december 2016	
Einddatum:	31 december 2021	gewijzigd naar 31 december 2022
	Saldo per 31 december 2021	41.470
	Nog te verwachten kosten	-5.000
	Nog te verwachten inkomsten	0
	Per saldo	**36.470**

Naam project:	**Vitale Vakantieparken**	
Totale kosten:	347.028	
Subsidie:	0	
Bijdrage derden:	32.028	
Recreatieschap:	215.000	
Startdatum:	1 januari 2017	
Einddatum:	31 december 2024	
	Saldo per 31 december 2021	10.920
	Nog te verwachten kosten	-160.920
	Nog te verwachten inkomsten	150.000
	Per saldo	**0**

Naam project:	**Vernieuwing fietsknooppuntensysteem**	
Totale kosten:	510.127	
Subsidie:	507.827	
Bijdrage derden:	2.300	
Recreatieschap:	0	
Startdatum:	1 september 2018	
Einddatum:	1 oktober 2021 gewijzigd naar 1 mei 2022	
	Saldo per 31 december 2021	-23.424
	Nog te verwachten kosten	-78.141
	Nog te verwachten inkomsten	101.565
	Per saldo	**0**

Naam project:	**Ontwikkeling Hünenweg**	
Totale kosten:	225.425	
Subsidie:	157.798	
Bijdrage derden:	0	
Recreatieschap:	67.628	
Startdatum:	26 oktober 2018	
Einddatum:	30 juni 2022	
	Saldo per 31 december 2021	-68.947
	Nog te verwachten kosten	-76.037
	Nog te verwachten inkomsten	144.984
	Per saldo	**0**

Naam project:	**Recreatie Expert Team fase 5**	
Totale kosten:	111.035	
Subsidie:	65.000	
Bijdrage derden:	16.000	
Recreatieschap:	30.035	
Startdatum:	1 januari 2019	
Einddatum:	31 december 2021	
	Saldo per 31 december 2021	-10.850
	Nog te verwachten kosten	480
	Nog te verwachten inkomsten	10.370
	Per saldo	**0**

Naam project:	**Wandelknooppunten deel 3 Meppel/W'veld/N'veld**
Totale kosten:	367.858
Subsidie:	130.000
Bijdrage derden:	205.858
Recreatieschap:	32.000
Startdatum:	1 november 2019
Einddatum:	31 december 2022

Saldo per 31 december 2021	248.327
Nog te verwachten kosten	274.327
Nog te verwachten inkomsten	26.000
Per saldo	**0**

Naam project:	**Wandelknooppunten onderhoud**
Totale kosten:	n.t.b.
Subsidie:	0
Bijdrage derden:	n.t.b.
Recreatieschap:	0
Startdatum:	1 oktober 2020
Einddatum:	31 december 2025

Saldo per 31 december 2021	77.834
Nog te verwachten kosten	-77.834
Nog te verwachten inkomsten	0
Per saldo	**0**

Naam project:	**Paardrijden en mennen in Drenthe op de kaart**
Totale kosten:	35.298
Subsidie:	0
Bijdrage derden:	2.000
Recreatieschap:	33.298
Startdatum:	1 november 2020
Einddatum:	31 december 2022

Saldo per 31 december 2021	6.788
Nog te verwachten kosten	-30.788
Nog te verwachten inkomsten	24.000
Per saldo	**0**

Naam project:	**Bankjes in Drenthe**
Totale kosten:	100.000
Subsidie:	75.000
Bijdrage derden:	0
Recreatieschap:	25.000
Startdatum:	1 december 2020
Einddatum:	1 april 2022

Saldo per 31 december 2021	-19.903
Nog te verwachten kosten	-20.097
Nog te verwachten inkomsten	40.000
Per saldo	**0**

Naam project:	**Perspectief 2030**
Totale kosten:	25.000
Subsidie:	0
Bijdrage derden:	0
Recreatieschap:	25.000
Startdatum:	1 december 2020
Einddatum:	31 december 2029

Saldo per 31 december 2021	5.834
Nog te verwachten kosten	-5.834
Nog te verwachten inkomsten	0
Per saldo	**0**

Naam project:	**RET-VVP**
Totale kosten:	154.500
Subsidie:	135.000
Bijdrage derden:	19.500
Recreatieschap:	0
Startdatum:	1 december 2020
Einddatum:	31 december 2022

Saldo per 31 december 2021	99.508
Nog te verwachten kosten	-141.508
Nog te verwachten inkomsten	42.000
Per saldo	**0**

Naam project:	**Ruiterroute De Wolden**
Totale kosten:	3.839
Subsidie:	0
Bijdrage derden:	0
Recreatieschap:	3.839
Startdatum:	1 juli 2021
Einddatum:	1 juli 2022

Saldo per 31 december 2021	2.303
Nog te verwachten kosten	-2.303
Nog te verwachten inkomsten	0
Per saldo	**0**

Naam project:	**Wandelknooppunten deel 4 Borger-O/Coev/Mid-Dr**
Totale kosten:	390.737
Subsidie:	195.000
Bijdrage derden:	165.737
Recreatieschap:	30.000
Startdatum:	1 juli 2021
Einddatum:	1 juni 2024

Saldo per 31 december 2021	187.880
Nog te verwachten kosten	-336.880
Nog te verwachten inkomsten	149.000
Per saldo	**0**

Naam project:	**Wandelplatform**
Totale kosten:	10.000
Subsidie:	0
Bijdrage derden:	0
Recreatieschap:	10.000
Startdatum:	1 december 2020
Einddatum:	1 september 2024

Saldo per 31 december 2021	-539
Nog te verwachten kosten	-9.461
Nog te verwachten inkomsten	10.000
Per saldo	**0**

Naam project:	**Wandelknooppunten deel 5 rest van Drenthe**
Startdatum:	1 december 2021
	Het project is in opstartende fase.
	Aantal gemeenten hebben hun bijdrage voldaan.

Saldo per 31 december 2021	**165.000**

Bijlage 5

Fonds Recreatie en Toerisme

2021

Projectnr.	AB/DB-besluit	Project	Bestemd	Totale project kosten	Uitg. eerdere jaren	Uitgaven	Nog uit te geven	"Vrijval/ over-schrijding"	Fin. afw.	Status
827	DB: 11-01-2017	Vitale vakantieparken	50.000	zie 2017		0	0	50.000	nee	Vrijval
828	DB: 04-04-2018	Vitale vakantieparken taskforce	60.000	zie 2018		60.000	0	0	nee	Klaar
829	Directie	Marketingagenda Zuidwest Drenthe	5.000	zie 2019		0	5.000	0	nee	
831	DB: 14-11-2018	Hünenweg	16.907	zie 2019		16.907	0	0	ja	Klaar
834	Directie	Horeca vakpunt Drenthe	15.000	50.000		12.397	0	2.603	nee	Klaar
835	Directie	Ontwikkeling visie vrijetijdssector Drenthe/Perspectief 2030	25.000	75.000		600	24.400	0	nee	
836	Directie	St. De Hondsrug UNESCO Global Geopark	20.000	zie 2014		20.000	0	0	nee	Klaar
837	Directie	Stellingenpad	750	35.150		0	750	0	nee	
838	Directie	Congres	10.000	0		0	0	10.000	ja	Vrijval
840	Directie	Continu Vrije Tijd Onderzoek (CVO) 2020	5.751	17.253		0	5.751	0	nee	
842	Directie	Wandelnetwerk gemeente Meppel fase 1	15.000	100.000		0	15.000	0	ja	
843	Directie	Wandelnetwerk gemeente Noordenveld (fase 2)	15.000	170.000		0	15.000	0	ja	
844	Directie	Wandelknooppunten-systeem gemeente Westerveld	15.000	zie 2017		0	15.000	0	ja	
845	Directie	Boomhut Battle 2019	10.000	zie 2018		10.000	0	0	nee	Klaar
846	Directie	Naturpark Moor-Veenland meertaligheid musea en dagrecreatie	18.019	356.530		18.019	0	0	nee	Klaar
847	Directie	Bankjes wandelroutes Dalen	1.500	1.500		0	1.500	0	nee	
848	Directie	In Boekvorm publicatie boek Gewogen Ruimte	525	525		482	0	43	nee	Klaar
850	Directie	Pilot Kop van Drenthe	5.000	73.500		5.000	0	0	nee	Klaar
851	Directie	Plaatselijk Belang Nijeberkoop e.o. brug wandelroute Tussen Frankrijk en Egypte	250	250		250	0	0	nee	Klaar
852	Directie	FietsZe MTB baan voor mensen met handicap	5.000	181.000		0	5.000	0	nee	
853	Directie	Hippisch Toerisme	32.423	7.423		7.423	0	25.000	ja	Vrijval
854	Directie	Versterken toeristisch product Holtingerpoort	6.000	20.769		6.000	0	0	nee	Klaar
855	Directie	Belevingskaart Veengebied gemeente Emmen	3.000	18.000		3.000	0	0	nee	Klaar
856	Directie	Ecorys-rapport	15.000	15.000		0	15.000	0	ja	
857	Directie	Renovatie en onderhoud Pad van Theodoor Orvelte	5.000	47.985		0	5.000	0	nee	
858	Directie	Dashboard Impact Toerisme	3.000	33.500		1.500	1.500	0	ja	
859	Directie	Paardrijden en mennen in Drenthe op de kaart	24.000	24.000		0	24.000	0	ja	
860	Directie	Boomhutbattle 2020	-17.500	0		-17.500	0	0	nee	Klaar

Bijlage 5

Fonds Recreatie en Toerisme

2021

Projectnr.	AB/DB-besluit	Project	Bestemd	Totale project kosten	Uitg. eerdere jaren	Uitgaven	Nog uit te geven	"Vrijval/ over-schrijding"	Fin. afw. rsd.	Status
861	DB: 11-01-2017	Vitale vakantieparken	50.000,00	zie 2017		0,00	0,00	50.000,00	nee	Vrijval
862	DB: 04-04-2018	Vitale vakantieparken taskforce	60.000,00	zie 2018		60.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
863	DB 14-11-2018	Hünenweg	16.907,00	zie 2019		16.907,00	0,00	0,00	ja	Klaar
864	Directie	Horeca vakpunt Drenthe	15.000,00	Zie 2020		12.396,69	0,00	2.603,31	nee	Klaar
865	Directie	St. De Hondsrug UNESCO Global Geopark	20.000,00	zie 2014		20.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
866	Directie	Congres 2021	10.000,00	0,00		0,00	0,00	10.000,00	ja	Vrijval
867	Directie	Bestuursexcursie	6.000,00	6.000,00		3.333,85	0,00	2.666,15	ja	Klaar
868	Directie	Ecorys	20.000,00	20.000,00		0,00	20.000,00	0,00	ja	
869	Directie	Nationaal Park Drentse-Friese grensstreek nieuwe stijl	16.000,00	500.740,00		0,00	16.000,00	0,00	nee	
870	Directie	Bankjes in Drenthe	25.000,00	100.000,00		0,00	25.000,00	0,00	ja	
871	Directie	Organisatiebudget Actieplan Wandelplatform Drenthe 2021-2023	10.000,00	10.000,00		0,00	10.000,00	0,00	ja	
873	Directie	TV-programma 'De Drentse zakenlunch'	4.500,00	50.000,00		4.500,00	0,00	0,00	nee	Klaar
874	Directie	Inzet Recreatie Expert Team groepsaccommodaties	15.000,00	Zie RET 5 2019		3.000,00	0,00	12.000,00	ja	Klaar
876	Directie	Buitensportfonds	10.000,00	10.000,00		10.000,00	0,00	0,00	ja	Klaar
877	Directie	Recreatieve voorzieningen Oude Willem	16.045,00	100.000,00		0,00	16.045,00	0,00	nee	
878	Directie	St. Cultuurtoer. Org.budget Nationaal Park Drentsche Aa, ond. duurzaam toerisme	5.000,00	5.000,00		5.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
879	Directie	Hunebed Highway stimulering regiomarketing	5.000,00	350.000,00		5.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
880	Directie	Imago-campagne Vrijetijdssector 2021	5.000,00	10.000,00		5.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
881	Directie	Pilot groepsaccommodaties Drenthe	2.500,00	10.000,00		1.091,74	0,00	1.408,26	ja	Klaar
882	Directie	Routeapp	-16.461,40	0,00		-16.461,40	0,00	0,00	ja	Klaar
883	Directie	Ruiterroute/hippisch De Wolden	3.839,31	3.839,31		3.839,31	0,00	0,00	ja	Klaar
884	Directie	Staatsbosbeheer beleven en benutten natuur	5.000,00	33.140,50		0,00	5.000,00	0,00	nee	
885	Directie	Ellert en Brammert film	5.000,00	80.000,00		0,00	5.000,00	0,00	nee	
886	Directie	Ontwikkeling visie vrijetijdssector Drenthe/Perspectief 2030	25.000,00	Zie 2020		0,00	25.000,00	0,00	nee	
823	Directie	Open monumentenborden	-831,58	Zie 2019		-831,58	0,00	0,00	ja	Klaar
824	Directie	Toeristische informatievoorziening t.b.v. Ooststelling toeristische overstappunten	-7.000,00	0,00		-7.000,00	0,00	0,00	ja	Klaar
Totaal			**326.498,33**	**1.288.719,81**	**0,00**	**125.775,61**	**122.045,00**	**78.677,72**		

Afloop 2020										
829	Directie	Marketingagenda Zuidwest Drenthe	5.000,00	zie 2019		0,00	5.000,00	0,00	nee	
835	Directie	Ontwikkeling visie vrijetijdssector Drenthe/Perspectief 2030	25.000,00	75.000,00	600,00	25.000,00	0,00	-600,00	nee	Klaar
837	Directie	Stellingenpad	750,00	35.150,00		0,00	750,00	0,00	nee	
840	Directie	Continu Vrije Tijd Onderzoek (CVO) 2020	5.751,00	17.253,00		2.875,50	2.875,50	0,00	nee	
842	Directie	Wandelnetwerk gemeente Meppel (fase 1)	15.000,00	100.000,00		17.000,00	0,00	-2.000,00	ja	Klaar
843	Directie	Wandelnetwerk gemeente Noordenveld (fase 2)	15.000,00	170.000,00		0,00	15.000,00	0,00	ja	
844	Directie	Wandelknooppunten-systeem gemeente Westerveld (fase 3)	15.000,00	zie 2017		15.000,00	0,00	0,00	ja	Klaar
847	Directie	Bankjes wandelroutes Dalen	1.500,00	1.500,00		0,00	0,00	1.500,00	nee	Vrijval
852	Directie	FietsZe MTB baan voor mensen met handicap	5.000,00	181.000,00		5.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
856	Directie	Ecorys-rapport	15.000,00	15.000,00		15.075,00	0,00	-75,00	ja	Klaar
857	Directie	Renovatie en onderhoud Pad van Theodoor Orvelte	5.000,00	47.984,50		5.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
858	Directie	Onderzoek impact R&T op samenleving incl. Dashboard	3.000,00	33.500,00	1.500,00	2.180,00	0,00	-680,00	ja	Klaar
859	Directie	Paardrijden en mennen in Drenthe op de kaart	24.000,00	24.000,00		0,00	24.000,00	0,00	ja	
Afloop 2019										
775	Directie	Familiepad Koekange	5.000,00	60.000,00		5.000,00	0,00	0,00	nee	Klaar
777	Directie	st. Het Drentse Landschap knapzakroutes 3.0	15.000,00	114.000,00		0,00	15.000,00	0,00	nee	
780	Directie	Wandelnetwerk fase 3 De Wolden	21.000,00	141.667,00		0,00	21.000,00	0,00	ja	
787	Directie	Toeristishe infrastructuur Geelbroek Drentsche Aa	15.000,00	165.000,00		0,00	0,00	15.000,00	nee	Vrijval
804	Directie	Kwaliteitsimpuls Ruiterweg-Zeegsersteeg Drentsche Aa	10.000,00	233.635,00		0,00	10.000,00	0,00	nee	
814	Directie	St. Achterland boekproject Drenthe, literaire reis door de tijd	2.500,00	20.000,00		2.500,00	0,00	0,00	nee	Klaar
823	Directie	Open monumentenborden	18.500,00	59.106,00	450,00	0,00	0,00	18.050,00	ja	Vrijval
Afloop 2018										
729	Directie	Toeplah kinderfietsroutes gemeente Aa en Hunze	6.000,00	111.750,00	3.584,50	2.400,00	0,00	15,50	nee	Klaar
738	DB 04-04-2018	Destination Branding	25.000,00	50.000,00		0,00	0,00	25.000,00	nee	Vrijval
761	Directie	Ontwikkeling wandelnetwerk Coevorden (fase 2+3)	15.000,00	151.667,00		15.000,00	0,00	0,00	ja	Klaar
762	Directie	Ontwikkeling wandelnetwerk Borger-Odoorn	15.000,00	151.667,00		15.000,00	0,00	0,00	ja	Klaar
Afloop 2016										
653	Directie	Wandelknooppunten-systeem gem. Midden-Drenthe (fase 2)	15.000,00	zie 2016		15.000,00	0,00	0,00	ja	Klaar
Totaal			**624.499,33**	**3.247.599,31**	**6.134,50**	**267.806,11**	**215.670,50**	**134.888,22**		

Bijlage 6

Bestemmingsreserve fonds Recreatie en Toerisme
(bedragen in euro's)

	stand per 1 januari	bijdragen gemeenten	verkoop Pottendijk	uitgaven fonds	stand per 31 december	investeringen mogelijk gemaakt door het fonds
verslagjaar 2017	452.252	241.553	0	-255.073	438.732	1.766.441
verslagjaar 2018	438.732	289.597	0	-306.939	421.390	1.682.533
verslagjaar 2019	421.390	290.615	0	-272.594	439.411	2.719.790
verslagjaar 2020	439.411	303.606	0	-199.081	543.936	1.227.385
verslagjaar 2021	543.936	309.442	297.088	-267.806	882.660	1.288.720
Totaal						**8.684.869**

De middelen welke per 31 december aanwezig zijn in de bestemmingsreserve zijn reeds toegezegd.
Veelal betreffen dit bijdragen aan langjarige projecten. De uitbetaling van de gelden vindt veelal achteraf plaats (nadat verantwoording van het project is ontvangen).

Bijlage 7

Wet Normering Topinkomens - Verantwoording 2021 Recreatieschap Drenthe
Per 1 januari 2013 is de Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze regelgeving verplicht om de bezoldiging van topfunctionarissen toe te lichten. De topfunctionarissen betreffen de leden van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en de directeur. De WNT is van toepassing op Recreatieschap Drenthe. Het voor Recreatieschap Drenthe toepasselijke algemeen bezoldigingsmaximum is in 2021 € 209.000.

2021 (bedragen x € 1)

Naam	D.B. Dijkstra
Functiegegevens	Directeur
Functievervulling 2021	1/1-31/12
Omvang dienstverband	1,0
Dienstbetrekking	ja
Beloning	90.574
Onkostenvergoeding	0
Beloningen betaalb. op termijn	16.427
Subtotaal	107.001
Individueel WNT-maximum	209.000
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Bezoldiging	**107.001**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.

2020 (bedragen x € 1)

Naam	D.B. Dijkstra
Functiegegevens	Directeur
Functievervulling 2020	1/1-31/12
Omvang dienstverband	1,0
Dienstbetrekking	ja
Beloning	88.596
Onkostenvergoeding	912
Beloningen betaalb. op termijn	15.529
Subtotaal	105.037
Individueel WNT-maximum	201.000
Bezoldiging	**105.037**

Recreatieschap Drenthe kent een Algemeen Bestuur en een Dagelijks Bestuur.
De bestuurders krijgen geen vergoeding voor hun inzet in de betreffende besturen.

Voor de samenstelling van het Algemeen Bestuur en het Dagelijks bestuur verwijzen wij u naar het jaarverslag.

Recreatieschap **Drenthe**

Recreatieschap Drenthe | Drift 11c | 7991 AA | Dwingeloo | **recreatieschap.nl**
KvK-nr.: 52124479 | BTW-nr.: NL003828591B01